

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2025. (...) önkormányzati rendelete
Dombóvár város helyi jelentőségű természeti területeinek védelméről

[1] Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete jelen rendeletben szabályozza a lakosság és az önkormányzat természetvédelemmel kapcsolatos feladatait a természeti területek, tájak, valamint azok természeti rendszereinek, biológiai sokféleségének általános védelme, megismerésének és fenntartható használatának elősegítése, továbbá a település lakosságának egészséges, esztétikus természeti-táji környezet iránti igényének kielégítése érdekében.

[2] Jelen rendelet célja azoknak a természeti területeknek a helyi védelem alá helyezése, amelyeknek tudományos, kultúrtörténeti, esztétikai, oktatási-nevelési jelentőségük, vagy egyéb közérdek miatt az egész város számára jelentősége van a védett természeti területek károsodásának megelőzése, elhárítása, a bekövetkezett károsodás csökkentése vagy megszüntetése, a védett természeti területeknek a jelen és a jövő nemzedék számára történő megőrzése, azok szükség szerinti helyreállítása, fenntartása és fejlődésük biztosítása céljából.

[3] Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdésének b) pontjában, a 36. § (1) bekezdésében és az 55. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 62. § (2) bekezdésében és Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, a Tolna Vármegyei Kormányhivatal, valamint Dombóvár Város Önkormányzatának Pénzügyi és Gazdasági Bizottsága véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

I. Fejezet
Általános rendelkezések

1. A rendelet hatálya

1. §

- (1) A rendelet hatálya a Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: Képviselő-testület) által helyi védetté nyilvánított természeti területekre terjed ki.
- (2) A természetvédelemmel összefüggő és e rendeletben nem szabályozott kérdésekben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
- (3) A rendelet hatálya nem érinti az országos szintű természetvédelmi oltalom alatt álló, valamint a jövőben az alá kerülő természeti területeket.

2. A helyi jelentőségű természeti területek és a helyi természeti jelképek

2. §

(1) A Képviselő-testület helyi védett természeti területté nyilvánítja:

1. a Szigeterdőt, **„Szigeterdő természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
2. a Gólyavárat, **„Gólyavár természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
3. a Kis-Konda-patak völgyét, **„Kis-Konda-patak völgye természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
4. a Bontovai-horgásztavat, **„Bontovai-tó természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
5. a Nyerges-erdőt és Nyergesi-horgásztavat, **„Nyerges-erdő és -horgásztó természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
6. a Dosztányi-berek, az északi részterület és a szőlőhegyi rét területét, **„Dombóvári „tűzlepkés-rétek” természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
7. a tüskei tölgyes maradványerdőt, **„Tüskei tölgyes maradványerdő természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
8. a Gunaras parkerdőt **„Gunarasi parkerdő természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
9. a Béka-tói mocsarat és égerest, **„Béka-tói mocsár és égeres természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
10. a Banya-völgyi tölgyest, **„Banya-völgyi tölgyes természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
11. a Mágocsra vezető úti melletti tölgyest, **„Mágocsi úti tölgyes természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
12. a Bontovai erdőt, **„Bontovai erdő természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
13. az egykori mászlonyi kastély parkját, **„Mászlonyi kastélypark természetvédelmi terület”** elnevezéssel,
14. a gunarasi agyagbánya partifecske költőtelepét, **„Gunarasi partifecske költőtelep természetvédelmi terület”** elnevezéssel.

(2) A (1) bekezdés szerint helyi védett természeti terület (a továbbiakban: védett természeti terület) természetvédelmi jelentőségének indoklását az 1. melléklet tartalmazza.

(3) A Képviselő-testület Dombóvár város helyi természeti jelképének (a továbbiakban: helyi természeti jelkép) nyilvánítja

- a) a fehér madársisakot, mint jelképnövényt, valamint
- b) a havasi tűzlepkét, mint jelképállatot.

II. Fejezet

A védett természeti területekre vonatkozó rendelkezések

3. A védett természeti területek megjelölése

3. §

- (1) A védett természeti terület főbb belépési pontjainál a védelmet jelölő táblát kell elhelyezni, amely tartalmazza
 - a) a területnek a 2. §-ban meghatározott megnevezését,
 - b) a védetté nyilvánítás évét,
 - c) a védetté nyilvánító szerv megnevezését, valamint
 - d) a területre vonatkozó főbb korlátozó rendelkezéseket.
- (2) A védett természeti terület mellett a védelmet jelölő táblát kell elhelyezni, amely tartalmazza
 - a) a területnek a 2. §-ban meghatározott megnevezését,
 - b) a „Helyi védett természeti terület” megjelölést,
 - c) a védetté nyilvánítás évét,
 - d) a védetté nyilvánító szerv megnevezését, valamint
 - e) a területre vonatkozó főbb korlátozó rendelkezéseket.
- (3) A táblák elhelyezéséről, a megrongálódott táblák javításáról, valamint a hiányzó táblák cseréjéről Dombóvár Város Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) gondoskodik.

4. Az önkormányzat természetvédelmi feladatai

4. §

- (1) A védett természeti területek kezeléséről, természeti állapotának fejlesztéséről az önkormányzat köteles gondoskodni.
- (2) A védett természeti területekre vonatkozó kezelési feladatok meghatározására készült természetvédelmi kezelési tervet a 2. melléklet, a fenntartásukkal összefüggő előírásokat tartalmazó természetvédelmi fenntartási tervet a 3. melléklet tartalmazza.
- (3) A természetvédelmi kezelési tervet szükség szerint, de legalább tízévenként felül kell vizsgálni, és amennyiben indokolt, módosítani kell.
- (4) A természetvédelmi kezelési tervben meghatározásra került feladatokat meg kell valósítani.

5. §

A védett természeti területek rendszeres felügyeletéről az önkormányzat köteles gondoskodni.

6. §

- (1) Az ismeretterjesztés, az oktatás, a tudományos kutatás és a turizmus részeként a védett természeti területek látogatásának lehetőségét a bemutatásra alkalmas területeken és a védettség érdekeivel összhangban biztosítani kell. Ennek érdekében törekedni kell természetvédelmi bemutatóhelyek kialakítására.
- (2) A védett természeti területekről az illetékes természetvédelmi hatóságnak nyilvántartást kell vezetni.
- (3) Dombóvár város lakosságát a helyben szokásos módon tájékoztatni kell a védett természeti területek védettségének tényéről és a rájuk vonatkozó előírásokról.

5. A lakosság részvétele a természet védelmében

7. §

A védett természeti területek megóvása Dombóvár város minden polgárának és a városban működő minden szervezetnek kötelessége.

6. A védett természeti területeken folyó gazdálkodás

8. §

- (1) Védett természeti területen természetkímélő gazdálkodás folytatható a rá vonatkozó természetvédelmi kezelési tervben meghatározott módon.
- (2) Ha a védett természeti területen a gazdasági tevékenység, így különösen a vadgazdálkodási, vadászati, halászati, horgászati tevékenység gyakorlásának módja a természet védelméhez fűződő érdekeket súlyosan sérti vagy veszélyezteti, az illetékes természetvédelmi hatóság a tevékenység korlátozását, megtiltását kezdeményezi.

7. Gazdasági és pénzügyi jogi előírások

9. §

- (1) Az önkormányzati természetvédelmi feladatok ellátásának biztosítására a Képviselő-testület az önkormányzat környezetvédelmi alapjában természetvédelmi célokat szolgáló részt hoz létre.
- (2) Az önkormányzat minden évben a saját költségvetése terhére – a pályázati források figyelembevételével – gondoskodik
 - a) a védett természeti területek természetvédelmi kezeléséről, valamint
 - b) a védett természeti területek bemutatásáról.
- (3) A védett természeti terület nevének, valamint a helyi természeti jelképek nyereségérdekelt tevékenységekben való felhasználásáért – az önkormányzat és a felhasználó közötti polgári jogi szerződésben meghatározottak szerint – a felhasználó díjat köteles fizetni.

III. fejezet

Záró rendelkezések

10. §

Hatályát veszti a Dombóvár város helyi jelentőségű természeti területeinek és értékeinek védelméről szóló 42/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendelet, és a Dombóvár város Természetvédelmi Alaptervéről szóló 43/2015. (XII. 18.) önkormányzati rendelet.

11. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Pintér Szilárd
polgármester

Dr. Szabó Péter
jegyző

Részletes indokolás:

1. §

A rendelet területi hatályát határozza meg.

2. §

A helyi jelentőségű természeti területeket és Dombóvár város helyi természeti jelképeit határozza meg.

3. §

A védett természeti területek jelölését határozza meg.

4. §

Az önkormányzat természetvédelmi feladatait határozza meg.

5. §

A védett természeti területek felügyeletét határozza meg.

6. §

A védett természeti területek bemutatását, nyilvántartását és a lakosság körében történő tájékoztatást foglalja magában.

7. §

A lakosság természetvédelmi feladatát határozza meg.

8. §

A védett természeti területeken folyó gazdálkodást határozza meg.

9. §

A természetvédelmi célú kiadásokat és bevételeket határozza meg.

10. §

Hatályon kívül helyező rendelkezést tartalmaz.

11. §

A rendelet hatálybalépéséről rendelkezik.

A védett természeti területek legfontosabb adatai és természetvédelmi jelentősége

1. Szigeterdő

Jellege: természetvédelmi terület, országos jelentőségű, törvény erejénél fogva védett természeti terület földvár: 5085 m²

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Községek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 4,8 ha

Helyrajzi szám: 1882/5, 1882/6

GPS koordináták: A terület ÉK-i sarokpontjából kiindulva az óramutató járásával megegyezően körbe haladva a területen kijelölt sarokpontok: ÉK-i sarokpont: 46°21'55.5"N 18°08'17.7"E; 46°21'50.2"N 18°08'20.3"E; 46°21'47.4"N 18°08'19.0"E; 46°21'47.1"N 18°08'15.2"E; 46°21'46.9"N 18°08'13.4"E; 46°21'46.7"N 18°08'11.7"E; 46°21'48.5"N 18°08'08.0"E; 46°21'52.1"N 18°08'08.1"E; 46°21'54.3"N 18°08'09.2"E;

Tulajdoni helyzet: önkormányzati tulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A Szigeterdő a környéken nagyobb részt kiirtott síkvidéki tölgyes-juharos-kőrises növénytársulás természetközeli állapotú maradványfoltja. Az idős (70-150 éves)

kocsányos tölgyekből (*Quercus robur*), mezei juharokból (*Acer campestre*) és magas körisekből (*Fraxinus excelsior*) álló erdőrész számos növény- és állatfaj számára biztosít élőhelyet. Madárfaunája igen gazdag: a rendszeresen költő fajok száma 18, az alkalmi költőké 13, a megfigyelt téli vendégek száma 9. Köztük több ritka, védett madárfaj is előfordul, mint például az erdei fülesbagoly (*Asio otus*), a macskabagoly (*Strix aluco*) és a füleskuvik (*Otus scops*). Táplálkoziként és őszi-téli madárvendégként olyan ritka madárfajokkal találkozhatunk, mint például a csonttollú (*Bombycilla garrulus*), a süvöltő (*Pyrrhula pyrrhula*), a léprigó (*Turdus viscivorus*), a kis és a kormos légykapó (*Ficedula parva* és *Ficedula hypoleuca*), a kerti geze (*Hippolais icterina*), a búbosbanka (*Upupa epops*), a berki tücsökmadár (*Locustella fluviatilis*), a zöld küllő (*Picus viridis*) és a fekete harkály (*Dryocopus martius*). Ritka, védett emlősök is előfordulnak, mint például a mókus (*Sciurus vulgaris*) és a keleti sün (*Erinaceus roumanicus*).

A természetközeli erdőrész mellett a későbbiekben egy angolkertet alakítottak ki. A parkban díszcserjék (közönséges magyal – *Ilex aquifolium*, piros hóbogyó – *Symphoricarpos orbiculatus*, kerti mályacserje – *Hybiscus syriacus*, fagyal – *Ligustrum vulgare*), örökzöld és lombhullató díszfák (pl. tiszafa – *Taxus baccata*, japánakác – *Sophora japonica*, páfrányfenyő – *Ginkgo biloba*, liliomfa – *Magnolia X soulangeana* Soulange-Bodin, tulipánfa – *Liriodendron tulipifera*) egyaránt előfordulnak.

A Szigeterdő DNY-i szélén álló vár és lakótorony a XIII. században épült. A fa- és téglaeépítményeket árok és földsánc övezte. Az erődítmény a XVI. században pusztult el egy tűzvész során. Az 1990-es években végzett ásatások során egy 10 x 10 m alapterületű, 2,5 m falvastagságú, téglából épült lakótorony alapjait tárták fel. A torony építéséhez szükséges téglát helyben égették ki. A téglaegető maradványait szintén megtalálták. A kiemelkedően valószínűleg már a vár építését megelőzően, a X-XI. században megtelepedett az ember, amire a feltárások során talált földbe mélyített ház és hulladékgyűjtő utalnak. A vár és környéke országos jelentőségű régészeti lelőhely.

A parkban kapott helyet Horvay János 1848-as első független magyar kormányt ábrázoló szoborcsoportja, amely 1951-ig a Parlament előtti téren állt. A politikai okokból eltávolított szobrokat 1972-73-ban állították fel Dombóváron. A szoborcsoport és a vár országosan védett műemlék.

A park a Kapos-völgy egyik terasz-szigetén helyezkedik el, amely egy korábban nagyobb kiterjedésű terasz felszabdálódásával keletkezett. A város területén, illetve a Kapos jelenlegi árterén több teraszsziget is található. Ezek közül a szigeterdei a legnagyobb méretű és legkevésbé erodálódott, így típusossága következtében helyi szintű felszínalkatani értéket jelent.

2. Gólyavár

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Közösségek jogi aktusaiban meghatározott védeltségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 3,3 ha

Helyrajzi szám: 0350, 0351/1, 0352, 0353/1 (részben)

GPS koordináták: A terület DK-i sarokpontjából kiindulva az óramutató járásával megegyezően körbe haladva a területen kijelölt sarokpontok: DK-i sarokpont: 46°21'41.4"N 18°07'31.0"E; DNy-i sarokpont: 46°21'45.1"N 18°07'18.4"E; ÉNy-i sarokpont: 46°21'48.6"N 18°07'20.5"E; É-i sarokpontok: 46°21'47.7"N 18°07'25.5"E; 46°21'46.1"N 18°07'25.9"E; 46°21'45.8"N 18°07'29.0"E; K-i sarokpont: 46°21'42.9"N 18°07'33.1"E és 46°21'41.5"N 18°07'31.7"E

Tulajdoni helyzet: önkormányzati tulajdon, magántulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A Kapos-völgy egyik terasz-szigetén valószínűleg a tatárjárás után épült a vár. Első ismert írásos emléke az Árpád-ház kihalását követő időkből származik, ekkor a Vencel-párti Henrik bán szerezte meg. Károly Róbert hatalmának megszilárdítása után az egykori királyi javakat visszavette és a vár 1326-ban csere útján a Csák nemzetség birtokába került. Az új birtokos család a helynév alapján Dombainak nevezte magát. Dombay János halála után felesége, Werbőczy Örzse révén a vár Werbőczy Imre birtokába került. A várban tartózkodott 1537-ben Tinódi Lantos Sebestyén, itt írta meg „Jázon és Medea” című széphistóriáját. A török az 1543-44. évi hadjáratban elfoglalta a várat. Itt rendezték be a budai pasalik koppányi szandzsájkjának egyik központját, a török állandó katonaságot tartott benne. A vár környékét 1683-ban a Bécs alól menekülő Ali Musztafa csapatai felperzselték. A várat a XIV-XVII. században patkó alakban település övezte, amelyről egyes kutatók azt feltételezik, hogy Dombóvár település őse, a középkori Dombó, ahol templom is állt. Részletes régészeti kutatása 2015 tavaszán az önkormányzat megbízásából megkezdődött.

Az egyik falrészlet tetején korábban rendszeresen fészkel és költött egy fehér gólya (*Ciconia ciconia*) pár.

A vár és környéke változatos, természetyszerű benyomást keltő tájképi együttes, nagy kiterjedésű gyepekkel, cserjés és fás ligetekkel, a völgytalpból kiemelkedő terasz-szigeten álló várrommal.

3. Kis-Konda-patak völgye

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Községek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 306,1 ha

Helyrajzi szám: 036/1, 036/3, 036/4, 036/5, 036/6, 039/17, 039/18, 039/20 (részben), 039/21, 039/22, 041 (részben), 042/1, 042/2, 043, 046, 047, 048/1, 049, 050, 051, 052, 053, 054, 058, 062, 063, 064, 065, 0119/2, 0121, 0122, 0123, 0124, 0125, 0132, 0133, 0134, 0146/2, 148, 0158, 0161, 0162, 0163, 0164/b, 0166/b, 0169/b, 0170/b, 0171, 0173/1, 173/3, 0174, 0175, 0176, 0177/b, 0186/2, 0187, 0188, 0189, 0190, 0191, 0192, 0193, 0194/2, 0199, 0200, 0201, 0202, 0203, 0204, 1977, 1979/1, 2046, 2047, 2162, 2172/2, 2873/9, 2873/13, 2873/14, 2873/15, 2875/2, 2876/1, 2876/2, 2877, 2878/6, 2889, 2892/1, 2893/1, 2893/2, 2894/5, 2895/4, 2913/1, 2913/2, 2913/3, 2914, 2915/1, 2915/2, 2915/3, 2916/1, 2916/2, 2917, 2918, 4641/3, 4641/5, 4641/6, 4647

GPS koordináták: ÉNy-i sarokpont: 46°27'45.4"N 18°06'58.4"E É-i sarokpont: 46°28'11.7"N 18°07'19.5"E; ÉK-i sarokpont: 46°27'10.3"N 18°09'35.5"E; mellékág É-i pontja: 46°26'36.6"N 18°07'18.4"E; D-i sarokpont: 46°22'30.0"N 18°08'49.0"E

Helyrajz számok részterület meghatározása:

- 039/20 (részben) - *GPS koordináták a terület lehatárolásához:* ÉNy-i sarokpont: 46°23'32.9"N 18°08'08.5"E; ÉK-i sarokpont: 46°23'32.6"N 18°08'25.6"E; D-i sarokpont: 46°23'14.9"N 18°08'23.3"E; Ny-i sarokpont: 46°23'22.3"N 18°08'11.2"E
- 041 (részben): É-i pont: 46°23'21.5"N 18°08'12.3"E; D-i pont: 46°23'14.8"N 18°08'23.3"E

Tulajdoni helyzet: állami tulajdon, önkormányzati tulajdon és magántulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A tőzegbányászat által létrehozott mélyedésekben, a Kis-Konda-patak felduzzasztásával létrehozott Tüskei-horgásztó és Kiskondai-halastavak környékének természetközeli állapotú vizes élőhelyei és vízparti ligetei számos ritka, védett faj számára biztosítanak élőhelyet és táplálkozóterületet. A vizes élőhelyi jellegből adódóan különösen kételtű- és hullófaunája értékes. Az emlősök közül kiemelkedő a vidra (*Lutra lutra*) előfordulása. A völgyben 1980 óta folyik madárgyűrűzés és vonuláskutatás, így a madárfaunára vonatkozóan részletes adatok állnak rendelkezésre. A megfigyelt fajok száma 204, amelyek között több ritka, védett madárfaj is előfordul. A kételtűek 16 hazai képviselőjéből 11 faj előfordulása bizonyított. Az ártéri ligetekben helyenként terebélyes, idős tölgyek őrzik az eredeti erdei társulások emlékét.

A patak völgy különleges természeti képződményei és egyben kultúrtörténeti emlékei a források, kutak, amelyek egykor fontos szerepet töltek be a völgy mentén elhelyezkedő mezőgazdasági területeken dolgozók ivóvízzel való ellátásában.

A patak menti természetközeli állapotú ligetek, gyepek – különböző jellegű tájak közötti összeköttetést teremtve – regionális szintű ökológiai folyosót képeznek.

A tavak és parti sávjaik a környező „agrársivatagban” üde látványt nyújtó változatos, természetszerű benyomást keltő tájképi együttesek.

3.1. Táblázat:	
Kis-Konda-patak völgyi fokozottan védett fajok:	
A) Fokozottan védett fajok	
1.	Rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)
2.	Barna kánya (<i>Milvus migrans</i>)
3.	Cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>)
4.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)
5.	Halászsas (<i>Pandion haliaetus</i>)
6.	Haris (<i>Crex crex</i>)
7.	Kis csér (<i>Sterna albifrons</i>)
8.	Nagy póling (<i>Numenius arquata</i>)
9.	Vándorsólyom (<i>Falco peregrinus</i>)
10.	Gólyatöcs (<i>Himantopus himantopus</i>)
11.	Kis kócsag (<i>Egretta garzetta</i>)
12.	Kormos szerkő (<i>Chlidonias niger</i>)
13.	Nagy goda (<i>Limosa limosa</i>)
14.	Sárszalonna (<i>Gallinago gallinago</i>)
15.	Vörös gém (<i>Ardea purpurea</i>)
16.	Vidra (<i>Lutra lutra</i>)
17.	Bakcsó (<i>Nycticorax nycticorax</i>)
18.	Böjti réce (<i>Anas querquedula</i>)
19.	Bölömbika (<i>Botaurus stellaris</i>)
20.	Fattyúszerkő (<i>Chlidonias hybrida</i>)
21.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)
22.	Füleskuvik (<i>Otus scops</i>)
23.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)
24.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)
25.	Kormos szerkő (<i>Chlidonias niger</i>)
26.	Kuvik (<i>Athene noctua</i>)
27.	Nagy fülemüle (<i>Luscinia luscinia</i>)
28.	Nagy kócsag (<i>Egretta alba</i> , <i>Ardea alba</i> , <i>Casmerodius albus</i>)
29.	Törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)

3.2. Táblázat: Kis-Konda-patak völgyi védett fajok:	
	A) Védett fajok
1.	Szegélyes vidrapók (<i>Dolomedes fimbriatus</i>)
2.	Kisasszony-szitakötő (<i>Calopteryx virgo</i>)
3.	Imádkozósáska (<i>Mantis religiosa</i>)
4.	Bőrfutrinka (<i>Carabus coriaceus</i>)
5.	Kis szarvasbogár (<i>Dorcus paralellipedus</i>)
6.	Nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)
7.	Nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)
8.	Fecskefarkú lepke (<i>Papilio machaon</i>)
9.	Kardoslepke (<i>Iphiclides podalirius</i>)
10.	Atalantalepke (<i>Vanessa atalanta</i>)
11.	Nappali pávaszem (<i>Nymphalis io</i> , <i>Inachis io</i>)
12.	Nagy pávaszem (<i>Saturnia pyri</i>)
13.	Barna ásóbéka (<i>Pelobates fuscus</i>)
14.	Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>)
15.	Zöld varangy (<i>Bufo viridis</i> , <i>Pseudepidalea viridis</i>)
16.	Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>)
17.	Kacagó béka (tavibéka) (<i>Rana ridibunda</i> , <i>Pelophylax ridibundus</i>)
18.	Kecskebéka (<i>Rana esculenta</i> , <i>Pelophylax esculentus</i>)
19.	Kis tavibéka (<i>Rana lessonae</i> , <i>Pelophylax lessonae</i>)
20.	Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>)
21.	Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)
22.	Pettyes göte (<i>Triturus vulgaris</i> , <i>Lissotriton vulgaris</i>)
23.	Közönséges tarajosgöte (<i>Triturus cristatus</i>)
24.	Fali gyík (<i>Podarcis muralis</i>)

25.	Fürge gyík (<i>Lacerta agilis</i>)
26.	Zöld gyík (<i>Lacerta viridis</i>)
27.	Kockás sikló (<i>Natrix tessellata</i>)
28.	Rézsikló (<i>Coronella austriaca</i>)
29.	Vízi sikló (<i>Natrix natrix</i>)
30.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)
31.	Barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)
32.	Barkóscinege (<i>Panurus biarmicus</i>)
33.	Berki tücsökmadár (<i>Locustella fluviatilis</i>)
34.	Billegetőcankó (<i>Actitis hypoleucos</i>)
35.	Bíbic (<i>Vanellus vanellus</i>)
36.	Búbosbanka (<i>Upupa epops</i>)
37.	Búbos pacsirta (<i>Galerida cristata</i>)
38.	Búbos vöcsök (<i>Podiceps cristatus</i>)
39.	Csörgő réce (<i>Anas crecca</i>)
40.	Daru (<i>Grus grus</i>)
41.	Erdei fülesbagoly (<i>Asio otus</i>)
42.	Fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)
43.	Függőcinege (<i>Remiz pendulinus</i>)
44.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)
45.	Guvat (<i>Rallus aquaticus</i>)
46.	Hamvas küllő (<i>Picus canus</i>)
47.	Héja (<i>Accipiter gentilis</i>)
48.	Holló (<i>Corvus corax</i>)
49.	Jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)
50.	Kabasólyom (<i>Falco subbuteo</i>)
51.	Kakukk (<i>Cuculus canorus</i>)
52.	Kanalas réce (<i>Anas clypeata</i> , <i>Spatula clypeata</i>)
53.	Karvaly (<i>Accipiter nisus</i>)
54.	Karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)
55.	Kerti poszáta (<i>Sylvia borin</i>)
56.	Kerti rozsdafarkú (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)
57.	Kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)

58.	Kis fakopáncs (<i>Dendrocopos minor</i> , <i>Dryobates minor</i>)
59.	Közéfafakopáncs (<i>Dendrocopos medius</i> , <i>Leiopicus medius</i>)
60.	Kis vöcsök (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)
61.	Nagy örgébics (<i>Lanius excubitor</i>)
62.	Nádi tücsökmadár (<i>Locustella luscinioides</i>)
63.	Nyaktekeres (<i>Jynx torquilla</i>)
64.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)
65.	Szürke gém (<i>Ardea cinerea</i>)
66.	Szürke légykapó (<i>Muscicapa striata</i>)
67.	Partifecske (<i>Riparia riparia</i>)
68.	Pettyes vízicsibe (<i>Porzana porzana</i>)
69.	Vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>)
70.	Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)
71.	Vörös vércse (<i>Falco tinnunculus</i>)
72.	Zöld küllő (<i>Picus viridis</i>)
73.	Balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)
74.	Barázdabillegető (<i>Motacilla alba</i>)
75.	Barátcinege (<i>Parus palustris</i> , <i>Poecile palustris</i>)
76.	Barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>)
77.	Cigánycsuk (<i>Saxicola torquatus</i>)
78.	Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)
79.	Cserregő nádiposzáta (<i>Acrocephalus scirapeus</i>)
80.	Csilpcsalpfüzike (<i>Phylloscopus collybita</i>)
81.	Csonttollú (<i>Bombycilla garrulus</i>)
82.	Csuszka (<i>Sitta europaea</i>)
83.	Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)
84.	Erdei szürkebegy (<i>Prunella modularis</i>)
85.	Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)
86.	Énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>)

87.	Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)
88.	Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)
89.	Fenyőpinty (<i>Fringilla montifringilla</i>)
90.	Fenyőrigó (<i>Turdus pilaris</i>)
91.	Fenyőszajkó (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)
92.	Fenyvescinege (<i>Patus ater</i> , <i>Periparus ater</i>)
93.	Fitiszfűzike (<i>Phylloscopus trochilus</i>)
94.	Foltos nádiposzáta (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)
95.	Fülemüle (<i>Luscinia megarhynchos</i>)
96.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)
97.	Hantmadár (<i>Oenanthe oenanthe</i>)
98.	Házi rozsdafarkú (<i>Phoenicurus ochruros</i>)
99.	Hegyi fakusz (<i>Certhia familiaris</i>)
100.	Kék cinege (<i>Parus caeruleus</i> , <i>Cyanistes caeruleus</i>)
101.	Kis poszáta (<i>Sylvia curruca</i>)
102.	Kormos légykapó (<i>Ficedula hypoleuca</i>)
103.	Ökörszem (<i>Troglodytes troglodytes</i>)
104.	Örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)
105.	Őszapó (<i>Aegithalos caudatus</i>)
106.	Meggyvágó (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)
107.	Mezei poszáta (<i>Sylvia communis</i>)
108.	Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)
109.	Nádi sármány (<i>Emberiza schoeniclus</i>)
110.	Nagy őrgébics (<i>Lanius excubitor</i>)
111.	Nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)
112.	Nádi tücsökmadár (<i>Locustella luscinioides</i>)
113.	Parti lile (<i>Charadrius hiaticula</i>)
114.	Rozsdás csuk (<i>Saxicola rubetra</i>)
115.	Rövidkarmú fakusz (<i>Certhia brachydactyla</i>)
116.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)
117.	Sarlósfecské (<i>Apus apus</i>)

118.	Sárga billegető (<i>Motallica flava</i>)
119.	Sárgafejű királyka (<i>Regulus regulus</i>)
120.	Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)
121.	Sisegő füzike (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)
122.	Sordély (<i>Emberiza calandra</i> , <i>Miliaria calandra</i>)
123.	Süvöltő (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)
124.	Tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)
125.	Szécinege (<i>Parus major</i>)
126.	Vízityúk (<i>Gallinula chloropus</i>)
127.	Vörösbecg (<i>Erithacus rubecula</i>)
128.	Erdei cickány (<i>Sorex araneus</i>)
129.	Mezei cickány (<i>Crocidura leucodon</i>)
130.	Keleti cickány (<i>Crocidura suaveolens</i>)
131.	Hermelin (<i>Mustela erminea</i>)
132.	Közönséges vízicickány (<i>Neomys fodiens</i>)
133.	Keleti sün (<i>Erinaceus roumanicus</i>)
134.	Mogyorós pele (<i>Muscardinus avellanarius</i>)
135.	Mókus (<i>Sciurus vulgaris</i>)
136.	Törpecickány (<i>Sorex minutus</i>)
137.	Törpe egér (<i>Micromys minutus</i>)
138.	Vakond (<i>Talpa europaea</i>)

4. Bontovai-tó

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Közösségek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 20,4 ha

Helyrajzi szám: 012 (részben), 015/1, 015/2, 019/16, 019/17,

GPS koordináták: ÉNY-i sarokpont: 46°23'46.2"N 18°06'54.3"E; ÉK-i sarokpont: 46°23'47.6"N 18°06'59.6"E; DNy-i sarokpont: 46°23'17.4"N 18°07'08.2"E; DK-i sarokpont: 46°23'20.5"N 18°07'14.3"E

Helyrajz számok részterület meghatározása:

- 012 (részben): É-i pont: 46°23'47.3"N 18°06'57.6"E; D-i kilépési pont: 46°23'18.9"N 18°07'10.7"E

Tulajdoni helyzet: magántulajdon és önkormányzati tulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A tőzeglányászat által létrehozott mélyedésben, a Perekaci-árok vízfolyásának felduzzasztásával létrehozott halastó és környékének fás élőhelyei a környező „agrársivatagban” üde színfoltot jelentenek és egyben fajgazdag élővilág számára biztosítanak élőhelyet és táplálkozóterületet. A vizes élőhelyi jellegből adódóan különösen kételtű-, hüllő- és madárfaunája értékes. A védett természeti területen eddig megfigyelt madárfajok száma meghaladja a százat, amelynek közel a fele költ is a területen.

5. Nyerges-erdő és -horgásztó

Jellege: természetvédelmi terület

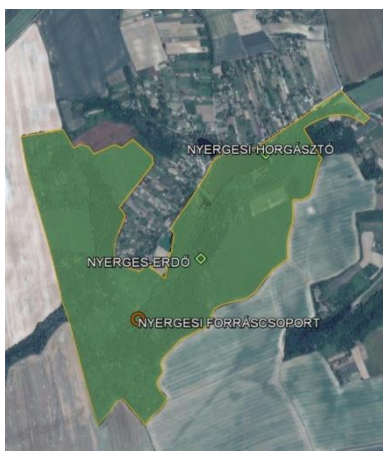
Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Közösségek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 78,2 ha

Helyrajzi szám: 0395, 0396, 0398/1, 0399/7, 0399/8, 0399/11, 0399/13, 7901, 7902, 7903, 7904, 7905, 7906, 7907, 7908

GPS koordináták: A terület ÉK-i sarokpontjából kiindulva az óramutató járásával megegyezően körbe haladva a területen kijelölt néhány sarokpont: 1., Ék-i sarokpont: 46°20'46.2"N 18°06'36.1"E; 2. pont: 46°20'42.7"N 18°06'40.5"E; 3. pont: 46°20'40.7"N 18°06'30.2"E; 4. pont: 46°20'22.7"N 18°06'25.3"E; 5. pont: 46°19'59.8"N 18°05'58.2"E; 6. pont: 46°19'59.6"N 18°05'48.7"E; 7. pont: 46°20'38.5"N 18°05'32.4"E; 8. pont: 46°20'35.3"N 18°05'57.9"E; 9. pont: 46°20'21.2"N 18°05'52.2"E; 10. pont: 46°20'37.0"N 18°06'12.4"E

Tulajdoni helyzet: magántulajdon és önkormányzati tulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

Nyerges-erdő: A környező mezőgazdasági területek között szigetszerűen megjelenő viszonylag nagy kiterjedésű, idős, természetközeli állapotú dombvidéki gyertyános-kocsányos tölgyes. Az erdő kiváló fészkelőterületet biztosít számos ritka, védett madárfaj számára, és denevérfaunája is jelentős. Az erdő aljnövényzetében ritka, védett növényfajok élnek.

Az erdő tőfelőli szélén álló, tömegarányaiban, díszítőelemeiben a Monarchia századfordulós fürdőépületeinek hangulatát idéző „svájci lak” (Csery-villa) és a kis Schréter ház értékes építészeti és látványelemek.

Feltételezhetően részben a mai erdő alatt vannak a középkori Nyerges-pusztai település maradványai, amelynek területét régészeti lelőhelyként tartják nyilván.

Nyergesi-horgásztó: A három tóból álló, mesterséges eredetű tó-együttes értékes vizes élőhely, ritka, védett állatfajok, például vízi sikló (*Natrix natrix*) és mocsári teknős (*Emys orbicularis*) előfordulásával.

Az erdő és a horgásztó környéke változatos, természetszerű benyomást keltő tájképi együttes, nyílt vízfelülettel, a tóparton gyepes, ligetes területekkel, a tó D-i partján természetszerű erdővel, É-i partján hétvégi házakkal tarkított szőlőkkel.

5.1. Táblázat: Nyerges erdő- és horgásztó környékén élő fokozottan védett fajok:	
A) Fokozottan védett fajok	
1.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)
2.	Sárszalonna (<i>Gallinago gallinago</i>)
3.	Vidra (<i>Lutra lutra</i>)
4.	Törpegém (<i>Ixobrychus minutus</i>)

5.2. Táblázat: Nyerges erdő- és horgásztó környékén élő védett fajok:	
A) Védett fajok	
1.	Kisasszony-szitakötő (<i>Calopteryx virgo</i>)
2.	Bőrfutrinka (<i>Carabus coriaceus</i>)
3.	Kis szarvasbogár (<i>Dorcus parallelipipedus</i>)
4.	Nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>)
5.	Nagy hőscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>)
6.	Fecskefarkú lepke (<i>Papilio machaon</i>)
7.	Kardoslepke (<i>Iphiclides podalirius</i>)
8.	Nappali pávaszem (<i>Nymphalis io</i> , <i>Inachis io</i>)
9.	Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>)
10.	Zöld varangy (<i>Bufo viridis</i> , <i>Pseudepidalea viridis</i>)
11.	Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>)
12.	Kacagó béka (tavibéka) (<i>Rana ridibunda</i> , <i>Pelophylax ridibundus</i>)
13.	Kecskebéka (<i>Rana esculenta</i> , <i>Pelophylax esculentus</i>)
14.	Kis tavibéka (<i>Rana lessonae</i> , <i>Pelophylax lessonae</i>)
15.	Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>)
16.	Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)
17.	Pettyes göte (<i>Triturus vulgaris</i> , <i>Lissotriton vulgaris</i>)
18.	Közönséges tarajosgöte (<i>Triturus cristatus</i>)
19.	Erdei sikló (<i>Elaphe longissima</i> , <i>Zamenis</i>)

	<i>longissimus</i>)
20.	Lábatlangyík (<i>Anguis fragilis</i>)
21.	Kockás sikló (<i>Natrix tessellata</i>)
22.	Rézsikló (<i>Coronella austriaca</i>)
23.	Vízi sikló (<i>Natrix natrix</i>)
24.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)
25.	Berki tücsökmadár (<i>Locustella fluviatilis</i>)
26.	Billegetőcankó (<i>Actitis hypoleucos</i>)
27.	Erdei fülesbagoly (<i>Asio otus</i>)
28.	Fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)
29.	Guvat (<i>Rallus aquaticus</i>)
30.	Héja (<i>Accipiter gentilis</i>)
31.	Holló (<i>Corvus corax</i>)
32.	Jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)
33.	Kabasólyom (<i>Falco subbuteo</i>)
34.	Kakukk (<i>Cuculus canorus</i>)
35.	Karvaly (<i>Accipiter nisus</i>)
36.	Középfakopáncs (<i>Dendrocopos medius</i> , <i>Leiopicus medius</i>)
37.	Kis fakopáncs (<i>Dendrocopos minor</i> , <i>Dryobates minor</i>)
38.	Kis vöcsök (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)
39.	Nyaktekeres (<i>Jynx torquilla</i>)
40.	Szürke gém (<i>Ardea cinerea</i>)
41.	Szürke légykapó (<i>Muscicapa striata</i>)
42.	Pettyes vízicsibe (<i>Porzana porzana</i>)
43.	Vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>)
44.	Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)
45.	Zöld küllő (<i>Picus viridis</i>)
46.	Balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)
47.	Barázdabillegető (<i>Motacilla alba</i>)
48.	Barátcinege (<i>Parus palustris</i> , <i>Poecile palustris</i>)
49.	Barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>)
50.	Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)
51.	Csilpecsalpfüzike (<i>Phylloscopus collybita</i>)

52.	Csuszka (<i>Sitta europaea</i>)
53.	Erdei pinty (<i>Fringilla coelebs</i>)
54.	Erdei szürkebegy (<i>Prunella modularis</i>)
55.	Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)
56.	Énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>)
57.	Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)
58.	Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)
59.	Fenyőpinty (<i>Fringilla montifringilla</i>)
60.	Fenyőrigó (<i>Turdus pilaris</i>)
61.	Foltos nádiposzáta (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)
62.	Fülemüle (<i>Luscinia megarhynchos</i>)
63.	Kék cinege (<i>Parus caeruleus</i> , <i>Cyanistes caeruleus</i>)
64.	Kis poszáta (<i>Sylvia curruca</i>)
65.	Kormos légykapó (<i>Ficedula hypoleuca</i>)
66.	Ökörszem (<i>Troglodytes troglodytes</i>)
67.	Örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)
68.	Ószapó (<i>Aegithalos caudatus</i>)
69.	Meggyvágó (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)
70.	Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)
71.	Nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)
72.	Rövidkarmú fakusz (<i>Certhia brachydactyla</i>)
73.	Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)
74.	Sisegő füzike (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)
75.	Tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)
76.	Széncinege (<i>Parus major</i>)
77.	Vízityúk (<i>Gallinula chloropus</i>)
78.	Vörösbegy (<i>Erithacus rubecula</i>)
79.	Hermelin (<i>Mustela erminea</i>)
80.	Közönséges vízicickány (<i>Neomys fodiens</i>)
81.	Vizi denevér (<i>Myotis daubentonii</i>)
82.	Mogyorós pele (<i>Muscardinus avellanarius</i>)
83.	Nagy pele (<i>Glis glis</i> , <i>Myoxus glis</i>)
84.	Erdei cickány (<i>Sorex araneus</i>)
85.	Mezei cickány (<i>Crocidura leucodon</i>)

86.	Keleti cickány (<i>Crocidura suaveolens</i>)
87.	Keleti sün (<i>Erinaceus roumanicus</i>)
88.	Mókus (<i>Sciurus vulgaris</i>)
89.	Közönséges törpedenevér (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)
90.	Vakond (<i>Talpa europaea</i>)
91.	Törpecickány (<i>Sorex minutus</i>)
92.	Törpeegér (<i>Micromys minutus</i>)

6. Dombóvári „tűzlepkés-rétek”

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Közösségek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 189,7 ha

Szőlőhegyi rét:

Helyrajzi szám: 0367/1, 0367/5, 0367/6, 0367/7, 0367/8, 0367/9, 0367/10, 0367/11, 0367/12, 0367/13, 0367/14, 0367/15, 0367/16, 0367/17, 0367/18, 0367/19, 0367/20, 0367/21, 0367/22, 0367/23, 0367/24, 0367/25, 0367/26, 0367/27, 0367/29, 0367/30, 0367/31, 0367/32, 0367/34, 0367/83, 0367/84, 0367/85, 0367/86

GPS koordináták: ÉNy-i sarokpont: 46°22'07.1"N 18°05'36.0"E; DNy-i sarokpont: 46°21'38.6"N 18°05'22.4"; DK-i sarokpont: 46°21'39.3"N 18°05'30.4"E; K-i sarokpont (legnagyobb Ny-K-i kiterjedésnél): 46°21'55.4"N 18°06'00.6"E; 46°22'10.1"N 18°05'55.0"E

Dosztányi berek:

Helyrajzi szám: 0353/3, 0353/4, 0353/6, 0353/7, 0362/26, 0362/27, 0362/28, 0363/2 (részben), 0364/4, 0364/13, 0364/14, 0364/20, 0364/21, 0364/35, 0364/36, 0364/37, 0364/38

GPS koordináták: ÉNy-i sarokpont: 46°22'12.5"N 18°06'22.9"E; DNy-i sarokpont: 46°21'59.9"N 18°06'01.2"E; D-i sarokpont: 46°21'31.3"N 18°06'56.5"E; K-i sarokpont

(legnagyobb Ny-K-i kiterjedésnél): 46°21'41.2"N 18°07'31.4"E; K-i sarokpont: 46°21'45.1"N 18°07'18.3"E; ÉK-i sarokpont: 46°21'53.1"N 18°07'23.2"E

Helyrajz számok részterület meghatározása:

- 0363/2 (részben): Ny-i pont: 46°21'53.4"N 18°06'22.3"E; K-i pont: 46°21'37.2"N 18°07'18.3"E

Északi részterület:

Helyrajzi szám: 0354/5, 0357/4, 0357/5, 0357/6, 0357/7, 0357/8, 0357/9, 0357/10, 0357/11, 0357/12, 0357/13, 0357/14, 0357/15, 0357/16, 0357/17, 0357/18, 0357/19, 0357/20, 0357/21, 0357/22, 0357/23, 0357/24, 0357/25, 0357/26, 0357/27, 0357/28, 0357/29, 0357/30, 0357/31, 0357/32, 0357/33, 0357/34, 0357/35, 0357/36, 0357/37, 0357/38, 0357/39, 0357/40, 0357/41, 0357/42, 0357/43, 0357/44, 0357/45, 0357/46, 0357/47, 0357/48, 0357/49, 0357/50, 0358

GPS koordináták: DK-i sarokpont: 46°21'55.5"N 18°07'39.0"E; ÉK-i sarokpont: 46°22'03.0"N 18°07'38.9"E; É-i sarokpont: 46°22'26.8"N 18°07'04.4"E; ÉNy-i sarokpont: 46°22'23.8"N 18°06'53.1"E; DNy-i sarokpont: 46°22'13.3"N 18°06'45.8"E; D-i sarokpont (legkisebb É-D-i kiterjedésnél): 46°22'09.0"N 18°07'13.4"E

Tulajdoni helyzet: állami tulajdon, önkormányzati tulajdon, magántulajdon, magántulajdon (osztatlan közös tulajdon)

Védetté nyilvánítás indoka:

A Kapos-völgy alacsony fekvésű területeinek kiszáradó láprétjei számos ritka, védett faj élőhelye és táplálkozóterülete. Kiemelkedő jelentőségű az igen ritka havasi tűzlepke (*Lycaena hippothoe*) előfordulása. A faj territoriális viselkedésű, szűkebb élőhelyét ritkán hagyja el, így megőrzésének hatékony eszköze a területi védelem. A berek a jelentős dombóvári fehér gólya (*Ciconia ciconia*) állomány táplálkozóterülete, tavaszi vízborított állapotában a vonuló vízimadarak fontos pihenőhelye, táplálkozóterülete. Az 1980 óta folyó ornitológiai megfigyelések során már 165 madárfajt észleltek. A terület a Kapos menti regionális jelentőségű ökológiai folyosó része.

6.1. Táblázat: Dombóvári tűzlepkés réteken élő fokozottan védett fajok:	
	A) Fokozottan védett fajok
1.	Nagy póling (<i>Numenius arquata</i>)
2.	Sárszalónka (<i>Gallinago gallinago</i>)
3.	Nagy goda (<i>Limosa limosa</i>)
4.	Vidra (<i>Lutra lutra</i>)
5.	Böjti réce (<i>Anas querquedula</i> , <i>Spatula querquedula</i>)
6.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)
7.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)
8.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)
9.	Nagy fülemüle (<i>Luscinia luscinia</i>)
10.	Nagy kócsag (<i>Egretta alba</i> , <i>Ardea alba</i> , <i>Casmerodius albus</i>)

6.2. Táblázat: Dombóvári tűzlepkés réteken élő védett fajok:	
	A) Védett fajok
1.	Folyami rák (<i>Astacus astacus</i>)
2.	Fecskefarkú lepke (<i>Papilio machaon</i>)
3.	Kardoslepke (<i>Iphiclides podalirius</i>)
4.	Imádkozósáska (<i>Mantis religiosa</i>)
5.	Bőrfutrinka (<i>Carabus coriaceus</i>)
6.	Kisasszony-szitakötő (<i>Calopteryx virgo</i>)
7.	Havasi tűzlepke (<i>Lycaena hippothoe</i>)
8.	Atalantalepke (<i>Vanessa atalanta</i>)
9.	Nappali pávaszem (<i>Nymphalis io</i> , <i>Inachis io</i>)
10.	Közönséges tarajosgöte (<i>Triturus cristatus</i>)
11.	Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>)
12.	Erdei béka (<i>Rana dalmatina</i>)
13.	Kecskebéka (<i>Rana esculenta</i> , <i>Pelophylax esculentus</i>)
14.	Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)

15.	Pettyes göte (<i>Triturus vulgaris</i> , <i>Lissotriton vulgaris</i>)
16.	Fürge gyík (<i>Lacerta agilis</i>)
17.	Vízi sikló (<i>Natrix natrix</i>)
18.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)
19.	Barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)
20.	Berki tücsökmadár (<i>Locustella fluviatilis</i>)
21.	Bíbic (<i>Vanellus vanellus</i>)
22.	Billegetőcankó (<i>Actitis hypoleucos</i>)
23.	Búbosbanka (<i>Upupa epops</i>)
24.	Csörgő réce (<i>Anas crecca</i>)
25.	Daru (<i>Grus grus</i>)
26.	Erdei fülesbagoly (<i>Asio otus</i>)
27.	Fekete harkály (<i>Dryocopus martius</i>)
28.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)
29.	Guvat (<i>Rallus aquaticus</i>)
30.	Héja (<i>Accipiter gentilis</i>)
31.	Holló (<i>Corvus corax</i>)
32.	Jégmadár (<i>Alcedo atthis</i>)
33.	Kabasólyom (<i>Falco subbuteo</i>)
34.	Kanalas réce (<i>Anas clypeata</i> , <i>Spatula clypeata</i>)
35.	Kakukk (<i>Cuculus canorus</i>)
36.	Karvaly (<i>Accipiter nisus</i>)
37.	Karvalyposzáta (<i>Sylvia nisoria</i>)
38.	Kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)
39.	Kerti poszáta (<i>Sylvia borin</i>)
40.	Kerti rozsdafarkú (<i>Phoenicurus phoenicurus</i>)
41.	Kis vöcsök (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)
42.	Nagy őrgébics (<i>Lanius excubitor</i>)
43.	Nyaktekercs (<i>Jynx torquilla</i>)
44.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)
45.	Szürke gém (<i>Ardea cinerea</i>)
46.	Partifecske (<i>Riparia riparia</i>)
47.	Pettyes vízicsibe (<i>Porzana porzana</i>)
48.	Vadgerle (<i>Streptopelia turtur</i>)
49.	Vetési varjú (<i>Corvus frugilegus</i>)

50.	Vörös vércse (<i>Falco tinnunculus</i>)
51.	Zöld küllő (<i>Picus viridis</i>)
52.	Balkáni fakopáncs (<i>Dendrocopos syriacus</i>)
53.	Barázdabillegető (<i>Motacilla alba</i>)
54.	Barátposzáta (<i>Sylvia atricapilla</i>)
55.	Cigánycsuk (<i>Saxicola torquatus</i>)
56.	Citromsármány (<i>Emberiza citrinella</i>)
57.	Csilpcsalpfüzike (<i>Phylloscopus collybita</i>)
58.	Erdei szürkebegy (<i>Prunella modularis</i>)
59.	Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)
60.	Énekes rigó (<i>Turdus philomelos</i>)
61.	Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)
62.	Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)
63.	Fenyőpinty (<i>Fringilla montifringilla</i>)
64.	Fitiszfüzike (<i>Phylloscopus trochilus</i>)
65.	Foltos nádiposzáta (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)
66.	Fülemüle (<i>Luscinia megarhynchos</i>)
67.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)
68.	Hantmadár (<i>Oenanthe oenanthe</i>)
69.	Kis poszáta (<i>Sylvia curruca</i>)
70.	Kormos légykapó (<i>Ficedula hypoleuca</i>)
71.	Nagy fakopáncs (<i>Dendrocopos major</i>)
72.	Nádi sármány (<i>Emberiza schoeniclus</i>)
73.	Nagy őrgébics (<i>Lanius excubitor</i>)
74.	Nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)
75.	Parti lile (<i>Charadrius hiaticula</i>)
76.	Rozsdás csuk (<i>Saxicola rubetra</i>)
77.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)
78.	Sarlósfecske (<i>Apus apus</i>)
79.	Sárga billegető (<i>Motacilla flava</i>)
80.	Sárgarigó (<i>Oriolus oriolus</i>)
81.	Sisegő füzike (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)
82.	Sordély (<i>Emberiza calandra</i> , <i>Miliaria calandra</i>)
83.	Töviszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)
84.	Szécinege (<i>Parus major</i>)
85.	Vízityúk (<i>Gallinula chloropus</i>)

86.	Vörösbegy (<i>Erithacus rubecula</i>)
87.	Közönséges vízicickány (<i>Neomys fodiens</i>)
88.	Csalitjáró pocok (<i>Microtus agrestis</i>)
89.	Erdei cickány (<i>Sorex araneus</i>)
90.	Mezei cickány (<i>Crocidura leucodon</i>)
91.	Keleti cickány (<i>Crocidura suaveolens</i>)
92.	Keleti sün (<i>Erinaceus roumanicus</i>)
93.	Vakond (<i>Talpa europaea</i>)
94.	Törpecickány (<i>Sorex minutus</i>)
95.	Törpeegér (<i>Micromys minutus</i>)

7. Tüskei tölgyes maradványerdő

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Közösségek jogi aktsaiban meghatározott védeltségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 3,4 ha

Helyrajzi szám: 4577/1, 4587, 4588 (részben), 4589

GPS koordináták: É-i terület: ÉK-i sarokpont: 46°23'48.0"N 18°09'19.3"E; ÉNy-i sarokpont: 46°23'47.0"N 18°09'08.4"E; DNy-i sarokpont: 46°23'44.7"N 18°09'09.7"E; DK-i sarokpont: 46°23'45.9"N 18°09'21.1"E

GPS koordináták: D-i terület: ÉK-i sarokpont: 46°23'41.3"N 18°09'11.0"E; ÉNy-i sarokpont: 46°23'39.9"N 18°09'04.9"E; DNy-i sarokpont: 46°23'36.3"N 18°09'06.9"E; DK-i sarokpont: 46°23'37.3"N 18°09'12.8"E

Helyrajz számok részterület meghatározása:

- 4588 (részben): Ny-i pont: 46°23'38.5"N 18°09'05.6"E; K-i pont: 46°23'39.1"N 18°09'11.9"E

Tulajdoni helyzet: magántulajdon, önkormányzati tulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A síkvidéki cseres tölgyesek természetközeli állapotú maradványfoltja. A faállomány 50-100 éves, cserjeszintje sűrű. Az erdő kiváló madár élőhely.

8. Gunarasi parkerdő

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Községek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 9, 9680 ha

Helyrajzi szám: 4898

GPS koordináták: ÉK-i sarokpont: 46°24'10.8"N 18°09'46.8"E; ÉNy-i sarokpont: 46°24'03.7"N 18°09'30.4"E; Ny-i sarokpont: 46°24'00.5"N 18°09'31.7"E; Ny2 sarokpont: 46°24'00.9"N 18°09'34.7"E; DNy-i sarokpont: 46°23'58.7"N 18°09'35.6"E; DK-i sarokpont: 46°24'01.2"N 18°09'51.9"E

Tulajdoni helyzet: osztatlan közös tulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A vegyes fajösszetételű (tölgy, gyertyán, hárs, nyír, platán, juhar, lucfenyő, erdei fenyő, feketefenyő, vörösfenyő, akác), 40-50 éves erdő a szovjet-magyar barátság emlékére ültetett egykori Komszomol-park helyén nőtt. A parkerdő rekreációs szerepe – Gunaras közeli elhelyezkedésének és a 2000-es évek elején benne kialakított nordic walking útvonalnak köszönhetően – kiemelkedő.

Az erdőben a védett fehér madársisak (*Cephalanthera damasonium*) kb. 600 egyedet számláló állománya él. Az erdő másik védett növényfaja a karcsú orbáncfű (*Hypericum elegans*). Kiváló madárélőhely, több védett madárfaj – például a közép és a nagy fakopáncs (*Dendrocopus medius* /*Leiopicus medius*/ és *Dendrocopus major*), a karvaly (*Accipiter nisus*) – élőhelye. A hüllők közül bizonyított a fürge gyík (*Lacerta agilis*), a közönséges lábatlangyík vagy kuszma (*Anguis fragilis*) és a rézsikló (*Coronella austriaca*) előfordulása. A nyírfában gazdag területek két védett gombafaja a nyírfa-galambgomba (*Russula betularum*) és a halványuló galambgomba (*Russula depallens*).

9. Béka-tói mocsár és égeres

Jellege: természetvédelmi terület

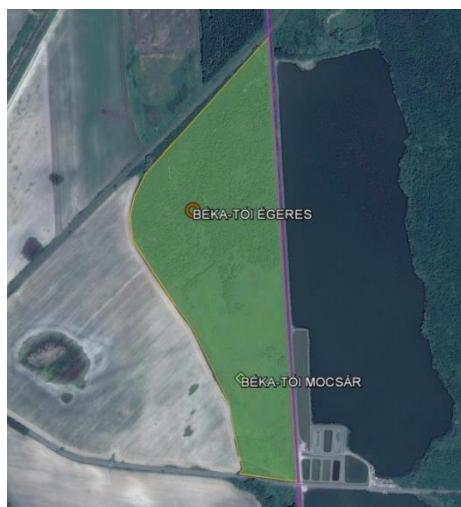
Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Községek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 37 ha

Helyrajzi szám: 0319/10, 0319/11, 0319/17, 0319/19, 0319/20, 0319/28, 0319/29, 0319/30, 0319/31, 0319/32, 0319/33, 0319/34, 0319/35, 0319/36, 0319/37

GPS koordináták: É-i sarokpont: 46°23'34.5"N 18°11'09.2"E; Ny-i sarokpont (legnagyobb Ny-K-i kiterjedésnél): 46°23'16.1"N 18°10'50.0"E; DNy-i sarokpont: 46°22'51.6"N 18°11'06.0"E; DK-i sarokpont: 46°22'50.9"N 18°11'13.1"E

Tulajdoni helyzet: magántulajdon, osztatlan közös tulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A mozaikos megjelenésű vizes élőhely a jelentős dombóvári fehér gólya (*Ciconia ciconia*) állomány fontos táplálkozóterülete, madárvonuláskor – a szomszédos halastavakkal együtt – kiváló pihenő- és táplálkozóterület. A terület D-i része nyilvántartott régészeti lelőhely, ahol egy XVI-XVII. századi, Crna Gora környékéről származó iflák közösség temetőjét tárták fel. A területről bronzkori és római kori telepobjektumok is előkerültek. Az északi részén elhelyezkedő égeresben kócsagtelep van.

9.1. Táblázat: <i>Béka-tói mocsár és égeres területén élő fokozottan védett fajok:</i>	
	<i>A) Fokozottan védett fajok</i>
1.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)
2.	Haris (<i>Crex crex</i>)
3.	Sárszalonna (<i>Gallinago gallinago</i>)
4.	Kis kócsag (<i>Egretta garzetta</i>)
5.	Bakcsó (<i>Nycticorax nycticorax</i>)
6.	Bölömbika (<i>Botaurus stellaris</i>)
7.	Fehér gólya (<i>Ciconia ciconia</i>)
8.	Nagy kócsag (<i>Egretta alba</i> , <i>Ardea alba</i> , <i>Casmerodius albus</i>)

9.2. Táblázat: Béka-tói mocsár és égeres területén élő védett fajok:	
	A) Védett fajok
1.	Kisasszony-szitakötő (<i>Calopteryx virgo</i>)
2.	Kecskebéka (<i>Rana esculenta</i> , <i>Pelophylax esculentus</i>)
3.	Zöld levelibéka (<i>Hyla arborea</i>)
4.	Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)
5.	Vízi sikló (<i>Natrix natrix</i>)
6.	Mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>)
7.	Barna rétihéja (<i>Circus aeruginosus</i>)
8.	Berki tücsökmadár (<i>Locustella fluviatilis</i>)
9.	Bíbic (<i>Vanellus vanellus</i>)
10.	Billegetőcankó (<i>Actitis hypoleucos</i>)
11.	Fürj (<i>Coturnix coturnix</i>)
12.	Kabasólyom (<i>Falco subbuteo</i>)
13.	Kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>)
14.	Nagy örgébics (<i>Lanius excubitor</i>)
15.	Nádi tücsökmadár (<i>Locustella luscinioides</i>)
16.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)
17.	Szürke gém (<i>Ardea cinerea</i>)
18.	Cigánycsuk (<i>Saxicola torquatus</i>)
19.	Énekes nádiposzáta (<i>Acrocephalus palustris</i>)
20.	Egerészölyv (<i>Buteo buteo</i>)
21.	Fekete rigó (<i>Turdus merula</i>)
22.	Foltos nádiposzáta (<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>)
23.	Nagy örgébics (<i>Lanius excubitor</i>)
24.	Nádirigó (<i>Acrocephalus arundinaceus</i>)
25.	Nádi tücsökmadár (<i>Locustella luscinioides</i>)

26.	Parti lile (<i>Charadrius hiaticula</i>)
27.	Réti tücsökmadár (<i>Locustella naevia</i>)
28.	Tövisszúró gébics (<i>Lanius collurio</i>)
29.	Szécinege (<i>Parus major</i>)
30.	Hermelin (<i>Mustela erminea</i>)
31.	Közönséges vízicickány (<i>Neomys fodiens</i>)
32.	Erdei cickány (<i>Sorex araneus</i>)
33.	Törpecickány (<i>Sorex minutus</i>)
34.	Törpe egér (<i>Micromys minutus</i>)

10. Banya-völgyi tölgyes

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Közösségek jogi aktusaiban meghatározott védeltségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 0,9 ha

Helyrajzi szám: 0215/7 (részben), 0218 (részben), 0220/4 (részben)

GPS koordináták: ÉNy-i sarokpont: 46°25'20.2"N 18°10'08.9"E ÉK-i sarokpont: 46°25'20.1"N 18°10'10.9"E DNy-i sarokpont: 46°25'12.6"N 18°10'12.8"E DK-i sarokpont: 46°25'12.6"N 18°10'14.2"E

Tulajdoni helyzet: állami tulajdon és magántulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A Nagy-Konda-patakot keskeny sávban kísérő természetszerű erdő. Az idős, nagyméretű kocsányos tölgyek közé több idős mezei juhar is vegyül. Az egyik nagyméretű kocsányos tölgyön fokozottan védett rétisas (*Haliaeetus albicilla*) fészkel és költ.

11. Mágocsi úti tölgyes

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Községek jogi aktusaiban meghatározott védeltségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 0,37 ha

Helyrajzi szám: 0322/82

GPS koordináták: Ny sarokpont: 46°22'51.2"N 18°11'03.5"E, ÉK-i sarokpont: 46°22'50.7"N 18°11'09.1"E, K-i sarokpont: 46°22'48.7"N 18°11'09.9"E, D-i sarokpont: 46°22'48.1"N 18°11'09.4"E, Ny-i oldali koordináták D felől É felé haladva: 46°22'50.1"N 18°11'07.5"E, 46°22'50.2"N 18°11'06.2"E, 46°22'51.0"N 18°11'05.0"E

Tulajdoni helyzet: magántulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A kicsiny természetszerű élőhelyen idős, nagyméretű kocsányos tölgyek fordulnak elő.

12. Bontovai erdő

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Községek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 8,3 ha

Helyrajzi szám: 013/1

GPS koordináták: ÉNy-i sarokpont: 46°24'41.0"N 18°06'34.4"E; ÉK-i sarokpont: 46°24'42.6"N 18°06'38.0"E; DNy-i sarokpont: 46°24'12.0"N 18°06'39.5"E; DK-i sarokpont: 46°24'09.4"N 18°06'44.8"E

Tulajdoni helyzet: magántulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A Perekaci-árok vízfolyása mentén elhelyezkedő, vegyes fajösszetételű (kocsánytalan tölgy, magas kőris, fekete dió stb.), egykor feltehetően mezővédő erdősávként ültetett erdő. Az erdőben fokozottan védett rétisas (*Haliaeetus albicilla*) és védett holló (*Corvus corax*) fészkel.

13. Máslonyi kastélypark

Jellege: természetvédelmi terület

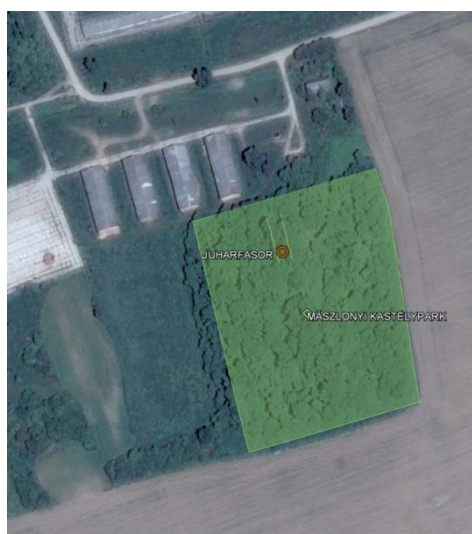
Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Községek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 2 ha

Helyrajzi szám: 6114/2

GPS koordináták: ÉK sarokpont: 46°25'18.4"N 18°06'52.9"; ÉNy sarokpont: 46°25'17.2"N 18°06'46.6"E; DNy sarokpont: 46°25'11.9"N 18°06'48.7"E; DK sarokpont: 46°25'13.0"N 18°06'54.7"E

Tulajdoni helyzet: magántulajdon és állami tulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

A Döry család egykori kastélyát körbevevő park maradványa. A ma zárt erdő benyomását keltő területen még megtalálhatók az egykori park idős faegyedei (pl. a kastély mellett álló lucfenyő, vadgesztenyék, feketediók), helyenként a kert kompozíciós elemei (pl. a kastélyhoz vezető juhar fasor) is felismerhetők.

14. Gunarasi agyagbánya partifecske költőtelepe

Jellege: természetvédelmi terület

Természetvédelmi célja: A fenntartható használat és a természetkímélő gazdálkodás biztosítása.

Európai Községek jogi aktusaiban meghatározott védettségi kategóriába tartozás ténye: Nem tartozik a vizsgált besorolás alá.

Kiterjedése: 0,02 ha

Helyrajzi szám: 0292/7 (részben)

GPS koordináták: 46°24'24.1"N 18°10'39.7"E

Tulajdoni helyzet: magántulajdon

Védetté nyilvánítás indoka:

Az anyagkitermelés után hátrahagyott, később mesterségesen kialakított löszfalban partifecske (*Riparia riparia*) költőtelep van.

A helyi védett természeti területek természetvédelmi kezelési terve

Védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélyéhez, illetve hozzájárulásához kötött tevékenységek körét a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: Tvt.) 21. §-ban, valamint a 38–39. §-ban szabályozza. Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Tvt. 38 § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján jelen természetvédelmi kezelési tervben meghatározza a védett természeti területen végezhető tevékenységeknek azon meghatározott feltételeit, melyek teljesülése esetén **nem szükséges** a természetvédelmi hatóság engedélye a Tvt. 38 § (1) bekezdésében foglalt tevékenységekre.

A természetvédelmi kezelési terv felülvizsgálata tíz év múlva szükséges.

1. Szigeterdő

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot. Meg kell őrizni a terület kertészei értékeit.
- A biológiai sokféleség fenntartása alapvető fontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- Az országos jelentőségű, törvény erejénél fogva védett természeti terület földvár megóvása kiemelt szempont.
- Törekedni kell a területen található természetközeli erdőréssz és a kialakított park jellegének fenntartására.
- A területen található ember alkotta emlékeket meg kell őrizni, törekedni kell az eredeti állapot fennmaradásáról az utókor számára. Meg kell óvni a parkban található országos jelentőségű műemlékké nyilvánított vár és szoborcsoport állagát, állapotát.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére, sportolásra a területen lehetőséget kell biztosítani.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanóságát biztosítani kell, meg kell őrizni a kivett közpark és lakótorony, kivett közterület jellegét.
- A természetvédelmi terület és az épített környezet, régészeti értékek fenntartása, karbantartása a természetvédelmi hatóság feladata.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.

- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, különös figyelemmel az illegális hulladéklerakásra és a szemetelésre. A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a területen folyó parkfenntartási, faápolási munkálatokat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végezni.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

A park a Kapos-folyó egykori teraszán alakult ki. A felszínalaktani szempontból értékes teraszfelszín megóvása érdekében a területen tereprendezési munka – eltekintve a természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében végzett munkától – nem folytatható.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Faegyedeket kivágni csak élet- és balesetvédelmi okok alapján lehet. Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása.
- A madarak és denevérek megtelepedését, szaporodását továbbra is mesterséges odúk kihelyezésével javasolt segíteni.
- Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.

3.1.3. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A funkcionális és esztétikai érték növelése érdekében a park rekonstrukciója javasolt, amelyet kertépítészeti terv alapján szükséges végrehajtani.
- A jelenleg külön álló szobrokat eredeti állapotban, egységes szoborcsoporthként javasolt visszaállítani.
- A területen található régészeti értékek jó állapotának megőrzése érdekében a szükséges állagmegóvási munkákat, javításokat el kell végezni, géppel történő munkavégzés csak az 1. fejezetben meghatározott célok elérése érdekében a természetvédelmi hatóság engedélyével történhet.
- A szoborcsoporth tagjainak tisztítását rendszeres időközönként szükséges elvégezni.

3.1.4. Látogatás, oktatás és bemutatás

- A terület a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A területen a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül folytathatóak az alábbi események: (i) a terület rendeltetésével összhangban lévő események (pl.: a rekortán futópálya sportolás céljából történő igénybevétele, játszótéri elemek gyermekek által történő rendeltetésszerű használata), (ii) Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek használatáról szóló 29/2018. (VI. 28.) önkormányzati rendelete 1. § (1) bekezdés (a) és (b) pontja szerinti rendezvények, (iii) közterület használatával rendelkező események.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.
- A hulladék elhelyezése kizárólag az arra kijelölt hulladékgyűjtő edényekbe történhet.

3.1.5. Kutatás, vizsgálatok

- A terület kutatása során feltáruló újabb objektumokról, tárgyakról, eredményekről készült kutatás, publikáció egy példányát el kell juttatni a természetvédelmi hatósághoz.

3.1.6. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A területre természetvédelmi hatóság engedélyével lehet behajtani gépjárművekkel, lassú járművekkel, mezőgazdasági vontatóval, segédmotor-kerékpárral, állati erővel vont járművel, valamint lóval.
- A területen gazdasági tevékenység a természetvédelmi hatóság engedélyével folytatható.
- A hulladék gyűjtése és elszállítása rendszeres időközönként történik, melyről a természetvédelmi hatóság gondoskodik.
- Az önkormányzat tulajdonában álló területek használatához jelen kezelési tervben nem szabályozott kérdésekben a természetvédelmi hatóság engedélye/álláspontjának kikérése szükséges.

3.1.7. Természetvédelmi infrastruktúra

- A park bejáratainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.
- Új infrastrukturális elemek létesítése kizárólag az 1. fejezetben meghatározott célok elérése érdekében történhet a természetvédelmi hatóság engedélyével.
- A terület rekonstrukciója kizárólag a természetvédelmi hatóság által megrendelt feladatok körére terjedhet ki, a rekonstrukció kivitelezéséhez a természetvédelmi hatóság előzetes engedélye szükséges. A rekonstrukciós tevékenység elvégzése során mindvégig törekedni kell az élőlények és élőhelyeik legkisebb mértékű zavarására.

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- A területen található infrastruktúra részét képező elemeket folyamatosan karban kell tartani. A szükséges karbantartási munkákat a terület legkisebb mértékű igénybevételével, bolygatásával kell elvégezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Fásított terület művelési ágú terület kezelése

- Gondozás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell őshonos fafajokból álló állomány fenntartására.
- A folyamatos fenntartás miatt a gondozás során kivágott egyed helyett új egyedet kell telepíteni.
- A természetes pusztulás során elhalt odvas fákat, amelyek állatok lakhelyéül szolgálnak, holtfaként a területen kell hagyni.
- A parkban az elpusztult virágos növények pótlása a tavaszi időszak elején végezhető el.
- A zöldfelületeken a műtrágya használata a természetvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.
- A természetszerű erdőrészben a fákat a biológiai kor végső határáig fenn kell tartani, a cserjeszint újbóli kialakulását honos cserjefajok ültetésével elő kell segíteni, az avart nem kell eltávolítani. Szükség szerint gondoskodni kell az elhalt egyedek pótlásáról, amely csak a környéken őshonos fajokkal történhet.

2. Gólyavár

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére a területen lehetőséget kell biztosítani.
- A régészetiileg védett terület, műemléki környezet, kiemelten védett régészeti lelőhely, védett természeti terület megóvása kiemelt szempont.
- A területen található ember alkotta emléket, az egykori várépületből fennmaradt váromot meg kell őrizni, törekedni kell az eredeti állapot fennmaradásáról az utókor számára.
- Rövid távon környezetrendezés, hosszú távon a vár rekonstrukciója javasolt.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanóságát biztosítani kell.
- A természetvédelmi terület és a régészeti értékek környezetének fenntartása a természetvédelmi hatóság feladata.
- Javasolt a terület régészeti feltárásának folytatása.
- A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a fenntartási, kezelési munkákat, valamint a régészeti feltárást.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A mezőgazdasági művelés során a fenntarthatóságot szem előtt kell tartani.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

A terület a Kapos-folyó egyik terasz-szigetén alakult ki. A felszínalaktani szempontból értékes teraszfelszín megóvása érdekében a területen tereprendezési munka – eltekintve a természetvédelmi célkitűzések elérése érdekében végzett munkától – nem folytatható.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.

3.1.3. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- Örökségvédelmi engedély birtokában a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül folytatható a területen régészeti kutatás, és használhatóak a munkálatokhoz szükséges gépek.

3.1.4. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.

3.1.5. Kutatás, vizsgálatok

- A terület kutatása során feltáruló újabb objektumokról, tárgyakról, eredményekről készült kutatás, publikáció egy példányát el kell juttatni a természetvédelmi hatósághoz.

3.1.6. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A területre természetvédelmi hatóság engedélyével lehet behajtani gépjárművekkel, lassú járművekkel, mezőgazdasági vontatóval, segédmotor-kerékpárral, állati erővel vont járművel, valamint lóval. Gyep területére legfeljebb 3,5 t tömegű jármű hajthat be.
- A magántulajdonban álló területeken mezőgazdasági, illetve fenntartási célú munkavégzéshez és az ehhez használt gépek behajtásához nem kell a természetvédelmi hatóság engedélye.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.
- Az önkormányzat tulajdonában álló területek használatához jelen kezelési tervben nem szabályozott kérdésekben a természetvédelmi hatóság engedélye/álláspontjának kikérése szükséges.

3.1.7. Természetvédelmi infrastruktúra

- A terület 611. számú út felőli bejáratánál helyi védettséget jelző táblát szükséges elhelyezni.
- Új infrastrukturális elemek létesítése kizárólag az 1. fejezetben meghatározott célok elérése érdekében történhet a természetvédelmi hatóság engedélyével.
- A terület rekonstrukciója kizárólag a természetvédelmi hatóság által megrendelt feladatok körére terjedhet ki, a rekonstrukció kivitelezéséhez a természetvédelmi hatóság előzetes engedélye szükséges. A rekonstrukciós tevékenység elvégzése során mindvégig törekedni kell az élőlények és élőhelyeik legkisebb mértékű zavarására.
- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.

- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
- Törekedni kell az olyan talajművelésre, amely során a talaj eredeti szerkezete megmarad, el kell kerülni a talaj tömörödését eredményező talajművelési módokat a csapadékvíz beszivárgása érdekében.

3.2.2. Gyep (rét és legelő) művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.

3.2.3. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nem nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozóan:
 - Az erdőművelés során olyan módszereket kell alkalmazni, mely mellett a talaj adottságai eredeti állapotukban fennmaradnak. Felázott talajon fakitermelés nem megengedett.
 - Természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
 - Erdőgazdálkodás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell az eredeti fajokból álló erdőállomány fenntartására.
 - Fakitermelés csak az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
 - Kizárólag természetvédelmi célú erdőművelés megengedett azon az erdőterületen, ahol jelentős a védett fajok állománya, és/vagy fokozottan védett fajok szaporodó helye található.
 - A természetes pusztulás során elhalt őshonos faegyedek maradványait, továbbá állatok lakhelyéül szolgáló odvas fákat a természetes, természetszerű erdőkben holtfaként a területen kell hagyni.
 - Törekedni kell a folyamatos erdőborítás fenntartására.

3. Kis-Konda-patak völgye

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére, sportolásra a területen lehetőséget kell biztosítani kiemelten a Tüskei-tó, a Szállásréti-tó környékén, valamint a Kis-Konda-patak mentén.
- A területen található tavak vízszintjének utánpótlásához a megfelelő mennyiségű és minőségű vízutánpótlást biztosítani kell.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanóságát biztosítani kell. A természetvédelmi terület jelentős kiterjedése miatt többféle művelési ágú, illetve művelés alól kivett területet foglal magában. A területen a természeti értékek mellett az egykori iparvasút máig fennmaradt emlékei helyi építészeti örökséget képviselnek. Meg kell őrizni a területre jellemző vegyes művelési ágú területhasználatot és a helyi építészeti örökséget.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A vízminőség megtartása és javítása érdekében törekedni kell arra, hogy a vizes élőhelyekre a környező területekről ne kerüljön be hordalék, tápanyag, kémiai szer. Ha a vízminőség romlása észlelhető, haladéktalanul meg kell kezdeni a szükséges kezelési munkákat.
- A mezőgazdasági művelés során a fenntarthatóságot szem előtt kell tartani.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

A területen található állóvizek a Kis-Konda-patak által szállított víz felduzzasztásával az egykor külszíni bányászattal kitermelt tőzeg helyén keletkeztek. A mesterséges eredetű tavak és környezetük a felhagyott bányászati tevékenység hatására az elmúlt évtizedek során természetes élőhellyé alakult, mely a Kis-Konda-patak menti területekkel együtt összefüggő, nagyterjedésű ökológiai folyosót alkot a város közigazgatási határain belül. A területen található források vizes élőhelyekként és a terület vízutánpótlásában is fontos szerepet játszanak.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása.
- Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag

az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.

- A források mentén kialakult életközösségek fenntartását segíteni kell, a források vizének természetes lefolyását megváltoztatni nem szabad.

3.1.3. Táj- és kultúrtörténeti értékek

- A területen található források és kutak a 20. sz.-ban a mezőgazdasági munkák során az emberek ivóvíz ellátásában fontos szerepet töltöttek be.

3.1.4. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A város honlapján elérhető Városi rendezvénynaptárban szereplő események megtartásához (pl.: Kis Polgárok Parkjában faültetés) nem szükséges, egyéb rendezvények esetén szükséges a természetvédelmi hatóság engedélye.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.
- A sportolási célú horgászat a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül, a mindenkor hatályos jogszabályok által előírt engedélyek birtokában és az előírások betartása mellett folytatható.
- A területen kialakított Nordic Walking útvonal rendeltetésszerű használata a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül lehetséges.
- A hulladék elhelyezése kizárólag az arra kijelölt hulladékgyűjtő edényekbe történhet.

3.1.5. Kutatás, vizsgálatok

- A területen végzett több évtizedes megfigyelés során számos fokozottan védett és védett faj feljegyzésre került.
- A terület kutatása során feltáruló újabb objektumokról, eredményekről készült kutatás, publikáció egy példányát el kell juttatni a természetvédelmi hatósághoz.

3.1.6. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A Horgásztanyáktól a nádas nyugati végéig terjedő területre természetvédelmi hatóság engedélyével lehet behajtani gépjárművekkel, lassú járművekkel, mezőgazdasági vontatóval, segédmotor-kerékpárral, állati erővel vont járművel, valamint lóval. Gyep területére legfeljebb 3,5 t tömegű jármű hajthat be.
- A magántulajdonban álló területeken mezőgazdasági, illetve fenntartási célú munkavégzéshez és az ehhez használt gépek behajtásához nem kell a természetvédelmi hatóság engedélye.
- A közterületeken elhelyezett hulladék gyűjtése és elszállítása rendszeres időközönként történik, melyről a természetvédelmi hatóság gondoskodik.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.

- Az önkormányzat tulajdonában álló területek használatához jelen kezelési tervben nem szabályozott kérdésekben a természetvédelmi hatóság engedélye/álláspontjának kikérése szükséges.

3.1.7. Természetvédelmi infrastruktúra

- Új infrastrukturális elemek létesítése kizárólag az 1. fejezetben meghatározott célok elérése érdekében történhet a természetvédelmi hatóság engedélyével.
- A terület rekonstrukciója kizárólag a természetvédelmi hatóság által megrendelt feladatok körére terjedhet ki, a rekonstrukció kivitelezéséhez a természetvédelmi hatóság előzetes engedélye szükséges. A rekonstrukciós tevékenység elvégzése során mindvégig törekedni kell az élőlények és élőhelyeik legkisebb mértékű zavarására.
- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- A területen található infrastruktúra részét képező elemeket – pl.: gátak, töltések – folyamatosan karban kell tartani. A szükséges karbantartási munkákat a terület legkisebb mértékű igénybevételével, bolygatásával kell elvégezni.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
- Törekedni kell az olyan talajművelésre, amely során a talaj eredeti szerkezete megmarad, kerülni kell a talaj tömörödését eredményező talajművelési módokat a csapadékvíz beszivárgása érdekében.

3.2.2. Gyep (rét és legelő) művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.

3.2.3. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait az erdőtörvény alapján elkészített erdőterv dokumentáció tartalmazza. Egyéb erdőgazdálkodásban érintett szakkérdésekben az illetékes erdészeti hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.
- Az országos erdészeti állományban nem nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozóan:

- Az erdőművelés során olyan módszereket kell alkalmazni, mely mellett a talaj adottságai eredeti állapotukban fennmaradnak. Felázott talajon fakitermelés nem megengedett.
- Természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- Erdőgazdálkodás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell az eredeti fajokból álló erdőállomány fenntartására.
- Fakitermelés csak az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
- Kizárólag természetvédelmi célú erdőművelés megengedett azon az erdőterületen, ahol jelentős a védett fajok állománya, és/vagy fokozottan védett fajok szaporodó helye található.
- A természetes pusztulás során elhalt őshonos faegyedek maradványait, továbbá állatok lakhelyéül szolgáló odvas fákat a természetes, természetszerű erdőkben holt faként a területen kell hagyni.
- Törekedni kell a folyamatos erdőborítás fenntartására.

3.2.4. Fásított terület művelési ágú terület kezelése

- Gondozás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell őshonos fajokból álló állomány fenntartására.
- A folyamatos fenntartás miatt a gondozás során kivágott egyed helyett új egyedet kell telepíteni.
- A természetes pusztulás során elhalt őshonos faegyedek maradványait, továbbá állatok lakhelyéül szolgáló odvas fákat holt faként a területen kell hagyni.

3.2.5. Nádas művelési ágú terület kezelése

- A nádas gyérítése kizárólag az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett a téli időszakban a természetvédelmi hatóság engedélyével.

3.2.6. Halastó művelési ágú terület kezelése

- A halastó művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait a halászatról és horgászatról, valamint a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló törvények állapítják meg. Az érintett szakkérdésekben az illetékes halgazdálkodási hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.
- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A vízi növényzet gyérítése az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett a téli időszakban a természetvédelmi hatóság engedélyével.

3.2.7. Művelés alól kivett területek kezelése

- Vízgazdálkodási célból művelés alól kivett területeken vízrendezési munka kizárólag az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal összhangban, a természetvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.

- Az úthálózat mentén a növényzet kémiai szerrel történő gyérítése nem megengedett, erre a célra a mechanikus gyérítés alkalmazható.

3.2.8. Beépített területek kezelése

- A területen található építmények fenntartása a tulajdonos feladata a mindenkori építésügyi és településképi jogszabályok betartása mellett.
- A területen szennyezőanyagot kibocsátó forrás létesítése nem megengedett.

4. Bontovai-tó

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére, sportolásra a területen lehetőséget kell biztosítani.
- A Bontovai-tó vízszintjének utánpótlásához a megfelelő mennyiségű és minőségű vízutánpótlást biztosítani kell.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanóságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A vízminőség megtartása és javítása érdekében törekedni kell arra, hogy a vizes élőhelyekre a környező területekről ne kerüljön be hordalék, tápanyag, kémiai szer. Ha a vízminőség romlása észlelhető, haladéktalanul meg kell kezdeni a szükséges kezelési munkákat.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, különös figyelemmel a horgászok szemetelésére és a tavak leeresztésére. A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkákat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

A területen található állóvíz a Perekaci-árok által szállított víz felduzzasztásával az egykor kibányászott tőzeg helyén keletkezett. A mesterséges eredetű tó és környezete a felhagyott bányászati tevékenység hatására az elmúlt évtizedek során természetes élőhelyé alakult.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell az egyéb gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.

3.1.3. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A területen családi és baráti programok megtartásához nem szükséges a természetvédelmi hatóság engedélye. Amennyiben a rendezvények lebonyolítása nem a vonatkozó jogszabályok szerint történik, a természetvédelmi hatóság az érintett ügyben kivizsgálást kezdeményez.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.
- A sportolási célú horgászat a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül, a mindenkor hatályos jogszabályok által előírt engedélyek birtokában és az előírások betartása mellett folytatható.
- A hulladék elhelyezése kizárólag az arra kijelölt hulladékgyűjtő edényekbe történhet.

3.1.4. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A területre természetvédelmi hatóság engedélyével lehet behajtani gépjárművekkel, lassú járművekkel, mezőgazdasági vontatóval, segédmotor-kerékpárral, állati erővel vont járművel, valamint lóval.

- A magántulajdonban álló területeken mezőgazdasági, illetve fenntartási célú munkavégzéshez és az ehhez használt gépek behajtásához nem kell a természetvédelmi hatóság engedélye.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.
- Az önkormányzat tulajdonában álló területek használatához jelen kezelési tervben nem szabályozott kérdésekben a természetvédelmi hatóság engedélye/álláspontjának kikérése szükséges.

3.1.5. Természetvédelmi infrastruktúra

- Új infrastrukturális elemek létesítése kizárólag az 1. fejezetben meghatározott célok elérése érdekében történhet a természetvédelmi hatóság engedélyével.
- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- A területen található infrastruktúra részét képező elemeket – pl.: gátak, töltések – folyamatosan karban kell tartani. A szükséges karbantartási munkákat a terület legkisebb mértékű igénybevételével, bolygatásával kell elvégezni.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védeltséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait az erdőtörvény alapján elkészített erdőterv dokumentáció tartalmazza. Egyéb erdőgazdálkodásban érintett szakkérdésekben az illetékes erdészeti hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.

3.2.2. Halastó művelési ágú terület kezelése

- A halastó művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait a halászatról és horgászatról, valamint a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló törvények állapítják meg. Az érintett szakkérdésekben az illetékes halgazdálkodási hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.
- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A vízi növényzet gyérítése az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett a téli időszakban a természetvédelmi hatóság engedélyével.

3.2.3. Művelés alól kivett területek kezelése

- Vízgazdálkodási célból művelés alól kivett területeken vízrendezési munka kizárólag az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal összhangban, a természetvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.
- Az úthálózat mentén a növényzet kémiai szerrel történő gyérítése nem megengedett, erre a célra a mechanikus gyérítés alkalmazható.

5. Nyerges-erdő és -horgászó

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére, sportolásra a területen lehetőséget kell biztosítani.
- A területen található tavak vízszintjének utánpótlásához a megfelelő mennyiségű és minőségű vízutánpótlást biztosítani kell.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanóságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A vízminőség megtartása és javítása érdekében törekedni kell arra, hogy a vizes élőhelyekre a környező területekről ne kerüljön be hordalék, tápanyag, kémiai szer. Ha a vízminőség romlása észlelhető, haladéktalanul meg kell kezdeni a szükséges kezelési munkákat.
- A mezőgazdasági művelés során a fenntarthatóságot szem előtt kell tartani.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, különös figyelemmel az illegális hulladéklerakásra, a horgászok szemetelésére és a tavak leeresztésére. A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkákat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Földtani, felszínalaktani természeti értékek védelme

A területen található tőrendszerszerű mesterséges eredetű, mely környezetével természetes élőhelyet alkot.

3.1.2. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.

3.1.3. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A város honlapján elérhető Városi rendezvénynaptárban szereplő események megtartásához nem szükséges, egyéb rendezvények esetén szükséges a természetvédelmi hatóság engedélye.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.
- A sportolási célú horgászat a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül, a mindenkor hatályos jogszabályok által előírt engedélyek birtokában és az előírások betartása mellett folytatható.
- A területen kialakított Nordic Walking útvonal rendeltetésszerű használata a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül lehetséges.
- A hulladék elhelyezése kizárólag az arra kijelölt hulladékgyűjtő edényekbe történhet.

3.1.5. Kutatás, vizsgálatok

- A területen végzett megfigyelés során számos fokozottan védett és védett faj feljegyzésre került.
- A terület kutatása során feltáruló újabb eredményekről készült kutatás, publikáció egy példányát el kell juttatni a természetvédelmi hatósághoz.

3.1.4. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A természetvédelmi területre motoros géppel, gépjárművel a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül be lehet hajtani.
- A közterületeken elhelyezett hulladék gyűjtése és elszállítása rendszeres időközönként történik.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.

- Az önkormányzat tulajdonában álló területek használatához jelen kezelési tervben nem szabályozott kérdésekben a természetvédelmi hatóság engedélye/álláspontjának kikérése szükséges.

3.1.5. Természetvédelmi infrastruktúra

- Új infrastrukturális elemek létesítése kizárólag az 1. fejezetben meghatározott célok elérése érdekében történhet a természetvédelmi hatóság engedélyével.
- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- A területen található infrastruktúra részét képező elemeket – pl.: gátak, töltések – folyamatosan karban kell tartani. A szükséges karbantartási munkákat a terület legkisebb mértékű igénybevételeivel, bolygatásával kell elvégezni.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
- Törekedni kell az olyan talajművelésre, amely során a talaj eredeti szerkezete megmarad, kerülni kell a talaj tömörödését eredményező talajművelési módokat a csapadékvíz beszivárgása érdekében.
- A területen kialakult szintkülönbségek miatt a talajművelés során szintvonalas művelést javasolt végezni a csapadékvíz gyors lefutásának megakadályozása céljából.

3.2.2. Gyep (rét és legelő) művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.

3.2.3. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait az erdőtörvény alapján elkészített erdőterv dokumentáció tartalmazza. Egyéb erdőgazdálkodásban érintett szakkérdésekben az illetékes erdészeti hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.
- Az országos erdészeti állományban nem nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozóan:
 - Az erdőművelés során olyan módszereket kell alkalmazni, mely mellett a talaj adottságai eredeti állapotukban fennmaradnak. Felázott talajon fakitermelés nem megengedett.

- Természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- Erdőgazdálkodás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell az eredeti fafajokból álló erdőállomány fenntartására.
- Fakitermelés csak az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
- Kizárólag természetvédelmi célú erdőművelés megengedett azon az erdőterületen, ahol jelentős a védett fajok állománya, és/vagy fokozottan védett fajok szaporodó helye található.
- A természetes pusztulás során elhalt őshonos faegyedek maradványait, továbbá állatok lakhelyéül szolgáló odvas fákat a természetes, természetszerű erdőkben holtfaként a területen kell hagyni.
- Törekedni kell a folyamatos erdőborítás fenntartására.
- Szükség szerint gondoskodni kell az elhalt egyedek pótlásáról, amely csak a környéken őshonos fajokkal történhet.

3.2.4. Fásított terület művelési ágú terület kezelése

- Gondozás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell őshonos fafajokból álló állomány fenntartására.
- A folyamatos fenntartás miatt a gondozás során kivágott egyed helyett új egyedet kell telepíteni.
- A természetes pusztulás során elhalt őshonos faegyedek maradványait, továbbá állatok lakhelyéül szolgáló odvas fákat holtfaként a területen kell hagyni.

3.2.5. Halastó művelési ágú terület kezelése

- A halastó művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait a halászatról és horgászatról, valamint a halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló törvények állapítják meg. Az érintett szakkérdésekben az illetékes halgazdálkodási hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.
- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A vízi növényzet gyérítése az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett a téli időszakban a természetvédelmi hatóság engedélyével.

3.2.6. Kert művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A területen kialakult szintkülönbségek miatt a talajművelés során szintvonalas művelést javasolt végezni a csapadékvíz gyors lefutásának megakadályozása céljából.

3.2.7. Művelés alól kivett területek kezelése

- Vízgazdálkodási célból művelés alól kivett területeken vízrendezési munka kizárólag az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal összhangban, a természetvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.

- Az úthálózat mentén a növényzet kémiai szerrel történő gyérítése nem megengedett, erre a célra a mechanikus gyérítés alkalmazható.

3.2.8. Beépített területek kezelése

- A területen található építmények fenntartása a tulajdonos feladata a mindenkori építésügyi és településképi jogszabályok betartása mellett.
- A területen szennyezőanyagot kibocsátó forrás létesítése nem megengedett.

6. Dombóvári „tűzlepkés rétek”

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére a területen lehetőséget kell biztosítani.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanosságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A mezőgazdasági művelés során a fenntarthatóságot szem előtt kell tartani.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, különös figyelemmel az illegális hulladéklerakásra. A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkálatokat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.
- A füves és vizes élőhelyeken erdősítés, fásítás tilos.

3.1.2. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.

3.1.3. Kutatás, vizsgálatok

- A terület kutatása során feltáruló eredményekről készült kutatás, publikáció egy példányát el kell juttatni a természetvédelmi hatósághoz.

3.1.4. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A természetvédelmi területre motoros géppel, gépjárművel a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül be lehet hajtani.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.
- Az önkormányzat tulajdonában álló területek használatához jelen kezelési tervben nem szabályozott kérdésekben a természetvédelmi hatóság engedélye/álláspontjának kikérése szükséges.

3.1.5. Természetvédelmi infrastruktúra

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Gyep (rét és legelő) művelési ágú terület kezelése

- A terület döntő többségében rét művelési ágú területhasználat alatt áll.

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.

3.2.2. Szántó művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
- Törekedni kell az olyan talajművelésre, amely során a talaj eredeti szerkezete megmarad, kerülni kell a talaj tömörödését eredményező talajművelési módokat a csapadékvíz beszivárgása érdekében.

3.2.3. Erdő művelési ágú terület kezelése

- A terület 0,7%-a tartozik az erdő művelési ágú területhasználatba.
- Az országos erdészeti állományban nem nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozóan:
 - Az erdőművelés során olyan módszereket kell alkalmazni, mely mellett a talaj adottságai eredeti állapotukban fennmaradnak. Felázott talajon fakitermelés nem megengedett.
 - Természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
 - Erdőgazdálkodás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell az eredeti fafajokból álló erdőállomány fenntartására.
 - Fakitermelés csak az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
 - Kizárólag természetvédelmi célú erdőművelés megengedett azon az erdőterületen, ahol jelentős a védett fajok állománya, és/vagy fokozottan védett fajok szaporodó helye található.
 - A természetes pusztulás során elhalt őshonos faegyedek maradványait, továbbá állatok lakhelyéül szolgáló odvas fákat a természetes, természetszerű erdőkben holt faként a területen kell hagyni.
 - Törekedni kell a folyamatos erdőborítás fenntartására.

3.2.4. Fásított terület művelési ágú terület kezelése

- A terület 0,26%-a tartozik a fásított terület művelési ágú területhasználatba.
- A folyamatos fenntartás miatt a gondozás során kivágott egyed helyett új egyedet kell telepíteni.

7. Tüskei tölgyes maradványerdő

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére a területen lehetőséget kell biztosítani.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanosságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, különös figyelemmel az illegális hulladéklerakásra. A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkálatokat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.
- A madarak és denevérek megtelepedését, szaporodását továbbra is mesterséges odúk kihelyezésével javasolt segíteni.

3.1.2. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.

3.1.3. *Terület- és földhasználat*

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A területre természetvédelmi hatóság engedélyével lehet behajtani gépjárművekkel, lassú járművekkel, mezőgazdasági vontatóval, segédmotor-kerékpárral, állati erővel vont járművel, valamint lóval.
- A magántulajdonban álló területeken mezőgazdasági, illetve fenntartási célú munkavégzéshez és az ehhez használt gépek behajtásához nem kell a természetvédelmi hatóság engedélye.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.
- Az önkormányzat tulajdonában álló területek használatához jelen kezelési tervben nem szabályozott kérdésekben a természetvédelmi hatóság engedélye/álláspontjának kikérése szükséges.

3.1.4. *Természetvédelmi infrastruktúra*

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. *Erdő művelési ágú terület kezelése*

- Az országos erdészeti állományban nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait az erdőtörvény alapján elkészített erdőterv dokumentáció tartalmazza. Egyéb erdőgazdálkodásban érintett szakkérdésekben az illetékes erdészeti hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.

3.2.2. *Művelés alól kivett területek kezelése*

- Az úthálózat mentén a növényzet kémiai szerrel történő gyérítése nem megengedett, erre a célra a mechanikus gyérítés alkalmazható.

8. Gunarasi parkerdő

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.

- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére a területen lehetőséget kell biztosítani.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanosságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, különös figyelemmel a szemetelésre és az illegális hulladéklerakásra. A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a területen folyó erdőfenntartási és természetvédelmi kezelési munkálatokat.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.
- A madarak és denevérek megtelepedését, szaporodását továbbra is mesterséges odúk kihelyezésével javasolt segíteni.

3.1.2. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.

- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.
- A területen kialakított Nordic Walking útvonal rendeltetésszerű használata a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül lehetséges.

3.1.3. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A területre természetvédelmi hatóság engedélyével lehet behajtani gépjárművekkel, lassú járművekkel, mezőgazdasági vontatóval, segédmotor-kerékpárral, állati erővel vont járművel, valamint lóval.
- A területen fenntartási célú munkavégzéshez és az ehhez használt gépek behajtásához nem kell a természetvédelmi hatóság engedélye.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.

3.1.4. Természetvédelmi infrastruktúra

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- Az erdőben új feltáróutat létesíteni tilos.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait az erdőtörvény alapján elkészített erdőterv dokumentáció tartalmazza. Egyéb erdőgazdálkodásban érintett szakkérdésekben az illetékes erdészeti hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.

9. Béka-tói mocsár és égeres

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére a területen lehetőséget kell biztosítani.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanóságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A mezőgazdasági művelés során a fenntarthatóságot szem előtt kell tartani.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkákat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.
- A közterület-felügyeletnek rendszeresen ellenőrizni kell a fokozottan védett és védett madárfajok fészkeit, különös figyelemmel a fiókák nevelési időszakára.
- A füves és vizes élőhelyeken erdősítés, fásítás tilos.

3.1.2. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.

3.1.3. Kutatás, vizsgálatok

- A terület kutatása során feltáruló eredményekről készült kutatás, publikáció egy példányát el kell juttatni a természetvédelmi hatósághoz.

3.1.4. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A természetvédelmi területre motoros géppel, gépjárművel a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül be lehet hajtani.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.

3.1.5. Természetvédelmi infrastruktúra

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- Az erdőben új feltáróutat létesíteni tilos.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Gyep (rét és legelő) művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.

3.2.2. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait az erdőtörvény alapján elkészített erdőterv dokumentáció tartalmazza. Egyéb erdőgazdálkodásban érintett szakkérdésekben az illetékes erdészeti hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.
- Az országos erdészeti állományban nem nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozóan:
 - Az erdőművelés során olyan módszereket kell alkalmazni, mely mellett a talaj adottságai eredeti állapotukban fennmaradnak. Felázott talajon fakitermelés nem megengedett.
 - Természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
 - Erdőgazdálkodás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell az eredeti fajokból álló erdőállomány fenntartására.
 - Fakitermelés csak az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
 - Kizárólag természetvédelmi célú erdőművelés megengedett azon az erdőterületen, ahol jelentős a védett fajok állománya, és/vagy fokozottan védett fajok szaporodó helye található.
 - A természetes pusztulás során elhalt őshonos faegyedek maradványait, továbbá állatok lakhelyéül szolgáló odvas fákat a természetes, természetszerű erdőkben holtfaként a területen kell hagyni.

- Törekedni kell a folyamatos erdőborítás fenntartására.

3.2.3. *Művelés alól kivett területek kezelése*

- Vízgazdálkodási célból művelés alól kivett területeken vízrendezési munka kizárólag az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal összhangban, a természetvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.
- Az úthálózat mentén a növényzet kémiai szerrel történő gyérítése nem megengedett, erre a célra a mechanikus gyérítés alkalmazható.

10. Banya-völgyi tölgyes

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére a területen lehetőséget kell biztosítani.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanosságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A mezőgazdasági művelés során a fenntarthatóságot szem előtt kell tartani.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkálatokat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.
- A közterület-felügyeletnek rendszeresen ellenőrizni kell a fokozottan védett és védett madárfajok fészkeit, különös figyelemmel a fiókák nevelési időszakára.

3.1.2. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.

3.1.3. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A természetvédelmi területre motoros géppel, gépjárművel a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül be lehet hajtani.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.

3.1.4. Természetvédelmi infrastruktúra

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- Az erdőben új feltáróutat létesíteni tilos.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
- Törekedni kell az olyan talajművelésre, amely során a talaj eredeti szerkezete megmarad, kerülni kell a talaj tömörödését eredményező talajművelési módokat a csapadékvíz beszivárgása érdekében.

3.2.2. Gyep (rét és legelő) művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.

3.2.3. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nem nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozóan:
 - Az erdőművelés során olyan módszereket kell alkalmazni, mely mellett a talaj adottságai eredeti állapotukban fennmaradnak. Felázott talajon fakitermelés nem megengedett.
 - Természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
 - Erdőgazdálkodás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell az eredeti fafajokból álló erdőállomány fenntartására.
 - Fakitermelés csak az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
 - Kizárólag természetvédelmi célú erdőművelés megengedett azon az erdőterületen, ahol jelentős a védett fajok állománya, és/vagy fokozottan védett fajok szaporodó helye található.
 - A természetes pusztulás során elhalt őshonos faegyedek maradványait, továbbá állatok lakhelyéül szolgáló odvas fákat a természetes, természetszerű erdőkben holt faként a területen kell hagyni.
 - Törekedni kell a folyamatos erdőborítás fenntartására.

3.2.4. Művelés alól kivett területek kezelése

- Vízgazdálkodási célból művelés alól kivett területeken vízrendezési munka kizárólag az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal összhangban, a természetvédelmi hatóság engedélyével lehetséges.
- Az úthálózat mentén a növényzet kémiai szerrel történő gyérítése nem megengedett, erre a célra a mechanikus gyérítés alkalmazható.

11. Mágocsi úti tölgyes

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére a területen lehetőséget kell biztosítani.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanosságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell. A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkákat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.

3.1.2. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.

3.1.3. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.

- A természetvédelmi területre motoros géppel, gépjárművel a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül be lehet hajtani.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.

3.1.4. Természetvédelmi infrastruktúra

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- Az erdőben új feltáróutat létesíteni tilos.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nem nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozóan:
 - Az erdőművelés során olyan módszereket kell alkalmazni, mely mellett a talaj adottságai eredeti állapotukban fennmaradnak. Felázott talajon fakitermelés nem megengedett.
 - Természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
 - Erdőgazdálkodás során az invazív fajokat vissza kell szorítani, törekedni kell az eredeti fafajokból álló erdőállomány fenntartására.
 - Fakitermelés csak az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
 - Kizárólag természetvédelmi célú erdőművelés megengedett azon az erdőterületen, ahol jelentős a védett fajok állománya, és/vagy fokozottan védett fajok szaporodó helye található.
 - A természetes pusztulás során elhalt őshonos faegyedek maradványait, továbbá állatok lakhelyéül szolgáló odvas fákat a természetes, természetszerű erdőkben holtfaként a területen kell hagyni.
 - Törekedni kell a folyamatos erdőborítás fenntartására.

12. Bontovai erdő

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére a területen lehetőséget kell biztosítani.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanosságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkálatokat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.
- A közterület-felügyeletnek rendszeresen ellenőrizni kell a fokozottan védett és védett madárfajok fészkeit, különös figyelemmel a fiókák nevelési időszakára.

3.1.2. Látogatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.

3.1.3. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.

- A természetvédelmi területre motoros géppel, gépjárművel a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül be lehet hajtani.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.

3.1.4. Természetvédelmi infrastruktúra

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- Az erdőben új feltáróutat létesíteni tilos.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait az erdőtörvény alapján elkészített erdőterv dokumentáció tartalmazza. Egyéb erdőgazdálkodásban érintett szakkérdésekben az illetékes erdészeti hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.

13. Mászlonyi kastélypark

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.
- A látogatók számára a szabadidő kulturált eltöltésére a területen lehetőséget kell biztosítani.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanosságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, különös figyelemmel az illegális hulladéklerakásra és a falopásra. A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkákat is.

- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.
- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- Törekedni kell a gyorsan terjedő özönnövények visszaszorítására, melyek irtása során előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.

3.1.2. Látogatás és bemutatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.
- Javasolt megteremteni a park részleges rekonstrukciójának és hozzá kapcsolódóan a bemutatási infrastruktúra megteremtésének feltételeit.

3.1.3. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A természetvédelmi területre motoros géppel, gépjárművel a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül be lehet hajtani.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.

3.1.4. Természetvédelmi infrastruktúra

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- Az erdőben új feltáróutat létesíteni tilos.
- A terület főbb belépési pontjainál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Erdő művelési ágú terület kezelése

- Az országos erdészeti állományban nyilvántartott erdő művelési ágú területekre vonatkozó gazdálkodás szabályait az erdőtörvény alapján elkészített erdőterv dokumentáció tartalmazza. Egyéb erdőgazdálkodásban érintett szakkérdésekben az illetékes erdészeti hatóság előzetes véleményét ki kell kérni.

14. Gunarasi agyagbánya partifecske költőtelepe

1. fejezet: Természetvédelmi célkitűzések

- Meg kell őrizni a terület természetes állapotát és a területre jellemző területhasználatot.
- A biológiai sokféleség fenntartása kulcsfontosságú: a növény- és állatfajokat meg kell őrizni, életfeltételeiket biztosítani kell.

2. fejezet: Természetvédelmi stratégiák

A természetvédelmi célkitűzésekkel való összhang biztosítása érdekében:

- A terület jelen állapotának fenntartása céljából a területhasználat változatlanosságát biztosítani kell.
- A területre jellemző fajok fennmaradását és elterjedését elő kell segíteni, az invazív fajok terjedését vissza kell szorítani.
- A természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban végzett tevékenységek támogatandók, ezzel ellentétes tevékenységek tiltandók.
- A közterület-felügyeletnek a területet rendszeresen ellenőrizni kell, különös figyelemmel a madarak zavarására. A közterület-felügyeletnek felügyelni kell a területen folyó fenntartási és természetvédelmi kezelési munkálatokat is.
- Az esetlegesen elhagyott illegális hulladék eltávolítását a terület tulajdonosának el kell végeznie.
- A természetvédelmi területen történt rendkívüli eseményekről a természetvédelmi hatóságot haladéktalanul értesíteni kell.

3. fejezet: Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1. alfejezet: Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása, fajok védelme

- A területen található élővilág zavarása, életfeltételeinek megváltoztatása nem megengedett. A területen kezelési, fenntartási munkákat az élőlények és élőhelyeik zavarása, veszélyeztetése és károsítása nélkül szabad csak elvégezni.

- Az ápolási munkák során kerülendő a kémiai szerek alkalmazása. Az élőlények sokféleségének védelme céljából az invazív fajok terjedését és a kártevők kártételeit meg kell akadályozni. Kémiai szerek használata kizárólag az invazív fajok visszaszorítása esetén és a kártevők elleni védekezés során használhatók, kizárólag a célnak megfelelő módon és mértékben.
- A fészektelep megőrzése érdekében – a vadászati előírások betartása mellett – szükség szerint támogatandó a károkozó állatok kilövése.

3.1.2. Látogatás és bemutatás

- A terület a tulajdonos hozzájárulásával, a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül az év folyamán bármikor szabadon látogatható.
- A látogató viselkedésével nem károsíthatja, nem zavarhatja, és nem veszélyeztetheti az élőlényeket, azok szokásait, élőhelyeit, nem károsíthatja a természetvédelmi területet.

3.1.3. Terület- és földhasználat

- A természetvédelmi területen kizárólag olyan tevékenység végezhető, amely az 1. fejezetben meghatározott természetvédelmi célokkal nem ellentétes.
- A természetvédelmi területre motoros géppel, gépjárművel a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül be lehet hajtani.
- A területen szilárd burkolatú út létesítése nem megengedett.

3.1.4. Természetvédelmi infrastruktúra

- A területet feltáró utakat és azok környezetét folyamatosan rendezetten kell tartani, gondoskodni kell a balesetmentes közlekedés feltételeiről.
- A terület főbb belépési pontjánál helyi védettséget jelző táblákat szükséges elhelyezni.

3.2. alfejezet: Művelési ághoz, vagy földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Szántó művelési ágú terület kezelése

- A gazdálkodás során természetkímélő gazdálkodást és fenntartható használati módokat kell folytatni.
- A mezőgazdasági művelés során kémiai szerek használata az 1. fejezetben meghatározott célok fenntartása mellett megengedett.
- Törekedni kell az olyan talajművelésre, amely során a talaj eredeti szerkezete megmarad, kerülni kell a talaj tömörödését eredményező talajművelési módokat a csapadékvíz beszivárgása érdekében.

3.2.2. Művelés alól kivett területek kezelése

- Az úthálózat mentén a növényzet kémiai szerrel történő gyérítése nem megengedett, erre a célra a mechanikus gyérítés alkalmazható.

A helyi védett természeti területek természetvédelmi fenntartási terve

1. Szigeterdő

1. A terület rövid bemutatása

A természetvédelmi terület a városi szöveten belül elhelyezkedő zöldövezet, a városlakók számára kellemes kikapcsolódást nyújtó rekreációs övezet. A természetközeli erdőrészben és a kialakított parkban a gyermekek számára játszótér, továbbá sportolási célra futópálya áll a látogatók rendelkezésre. A természetvédelmi terület központi elhelyezkedése és természetközeli jellege következtében számos rendezvényeknek ad otthont. A területen országos jelentőségű, törvény erejénél fogva védett természeti terület földvár és az országosan egyedülálló Kossuth-szoborcsoport kulturális értéket képvisel.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

A város önkormányzatának tulajdonában álló területen fennmaradt régészeti és kulturális emlékek, növényi és állati életközösségek fenntartása és megőrzése az utókor számára kiemelkedő jelentőségű.

3. A terület ÁNÉR besorolása

P6 – Parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők az egykori vegetáció maradványaival vagy regenerálódásával:

Olyan parkok, kastélyparkok, arborétumok és temetők, amelyek az egykori vegetáció maradványait őrzik, vagy ahol – erőteljes kezelés hiányában - a növényzet regenerálódásnak indult.

4. Terület és földhasználat

A régészeti és kulturális értékek megóvása kiemelt szempont. Országos jelentőségű, törvény erejénél fogva védett természeti terület földvár megóvása kiemelt szempont.

A területen megrendezésre kerülő közösségi rendezvények során az élő szervezetek egyedei védelméről gondoskodni kell.

A területen végezett karbantartási munkák során törekedni kell a terület minél kisebb mértékű bolygatására, az eredeti állapotot minden esetben vissza kell állítani.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.

- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- Gyomirtó szerek használata célzott módon, kizárólag invazív lágy- és fásszárú növények ellen használható az érintett területen működő nemzeti park igazgatóságának engedélyével.
- A kezelési munkálatok során külön kell kezelni a parkot és a természetszerű erdőrészt.
- A parkban rendszeresen el kell végezni a fenntartási, ápolási munkálatokat.
- A faápolási és kezelési munkák során engedélyezett a tósarjak és fagyöngy eltávolítása, a lombkorona-alakítása, a beteg és sérült lombkorona részek eltávolítása, az üregek gondozása. Nyesés balesetveszély elhárítása okán, illetve az elszáradt növényi részek eltávolítása esetén alkalmazható. A felsorolt munkák a madarak költési időszakán kívül végezhetőek.
- Őshonos fajok preferálásával gondoskodni kell az elhalt, balesetveszélyes, kiöregedett faegyedek pótlásáról.
- Statikai megerősítést (fa egészének, vagy részeinek statikus megtámasztása, rögzítése; ág – és törzsrepedések megerősítése, rögzítése; lombkorona statikus, vagy dinamikus rögzítése speciális rendszer kiépítésével) kell alkalmazni a sérült, megdőlt fák esetében.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A platánfák esetében gnomónia gombás betegség elleni kezelés során indokolt esetben a lombkorona csonkolása is elvégezhető. A vadgesztenyefák esetében a vadgesztenyelevél-aknázómoly (*Cameraria ohridella*) kártétele ellen védekezni kell.
- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- A gyepterületek gondozása folyamatos.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lomb gyűjtése során kizárólag vékonyítást szabad végezni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.
- A zöldfelületeken a műtrágya kezelés a természetvédelmi hatósági engedélyének beszerzését követően lehetséges.

6. Hulladékkezelés

Hulladék elhelyezése a közterületen elhelyezett hulladékgyűjtő edényekbe történik, melyeknek rendszeres ürítéséről a tulajdonos gondoskodik. A terület tisztaságát folyamatosan ellenőrizni kell. Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

2. Gólyavár

1. A terület rövid bemutatása

A területen több száz éves várrom található, melynek régészeti feltárása folyamatban van. A gyepterülete természetközeli élőhelyet biztosít az itt élő fajok számára.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

A gyepterületen található várrom és természeti környezete természetvédelmi, régészeti, kiemelten védett régészeti és műemléki oltalom alatt áll.

3. A terület ÁNÉR besorolása

OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek:

Azon száraz- vagy félszárazgyepeket soroljuk ide, amelyek E, F, G, H, I élőhelyi kategóriába jellegtelenségük, degradáltságuk, kevertségük, gyomosságuk miatt nem sorolhatók be.

4. Terület és földhasználat

A régészeti és kulturális értékek megóvása kiemelt szempont.

Az oltalom alatt álló terület nagyrészt rét jellegű művelési ághoz tartozik. A terület döntő többségében önkormányzati tulajdonban áll, ezért mezőgazdasági célú hasznosítás a természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárazítás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkák során engedélyezett a tősarjak és fagyöngy eltávolítása, a lombkorona-alakítása, a beteg és sérült lombkorona részek eltávolítása, az üregek gondozása. Nyesés balesetveszély elhárítása okán, illetve az elszáradt növényi részek eltávolítása esetén alkalmazható. A felsorolt munkák a madarak költési időszakán kívül végezhetőek.
- Őshonos fajok preferálásával gondoskodni kell az elhalt, balesetveszélyes, kiöregedett faegyedek pótlásáról.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.

- A romok láthatóságának biztosítása érdekében a területen rendszeresen el kell végezni a cserjék fiatalítását az elöregedett, elvadult részek eltávolításával.
- A gyepterületek gondozása folyamatos.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

3. Kis-Konda-patak völgye

1. A terület rövid bemutatása

A természetvédelmi területen számos halastó, erdő, valamint horgásztó, tó, patakok és források nyújtanak otthon a sokszínű élővilágnak. A terület a város közigazgatási határain belül a legnagyobb kiterjedésű természetvédelmi terület, mely a lakosság számára kedvelt és gyakran látogatott kiránduló – és sportolóhely.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

A Kis-Konda-patak vízrendszerén keresztül összeköttetés létesül a város külterületén és belterületén található halastavak között, a nagy kiterjedésű vízrendszert puha – és keményfás erdők, ligetek, gyepek szegélyezik. A terület jelentős É-D-i kiterjedésének, valamint változatos természeti területeinek köszönhetően ökológiai folyosót képez a területen és a környezetében élő élővilág számára. Fő rendeltetése a vizes élőhelyek, rétek és erdők növényvilágának, valamint védett és fokozottan védett állatvilágának védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások:

Viszonylag fajszegény, tőzeget nem képző, sűrű, többnyire elég magas (rendszerint > 2 m), iszapos, agyagos, kavicsos aljzatban vagy hordalékban gyökerező állományok, jellemzően mezo- és eutróf vizek parti zonációjában.

B2 – Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet:

Édesvizek, vízpartok gyakran szalagszerűen elhelyezkedő, közepes magasságú (többnyire 1,5 méteres), általában laza szerkezetű, nem tőzegképző növénytársulásai által jellemezhető, napfényes, általában sekély vizű élőhelyei, amelyek hosszabb-rövidebb idő alatt (pl. évek-évtizedek) nádasokká vagy sásosokká alakulhatnak át.

B5 – Nem zsombékoló magassásrétek:

Legalább időszakosan vízzel borított, tápanyaggal jól ellátott termőhelyen kialakuló gyepek társulások, amelyekre jellemző, hogy a növényzet növekedése révén szembetűnő felszíni egyenlőtlenségek (zsombékok) csak kivételesen jönnek létre.

D34 – Mocsárrétek:

A vegetációs időszak jelentős részében üde-nedves (tavasszal gyakran vízállásos, de nyárra kiszáradó), nem tözegesedő talajok szikes fajokban szegény magas füvű rétjei.

J5 – Égerligetek:

*Hegy- és dombvidékek patak völgyeiben kialakult üde-nedves jellegű erdők, amelyek lombszintjében általában uralkodó (vagy ha nem, akkor is majdnem mindig jelen van) a mézgás éger (*Alnus glutinosa*).*

S1 – Akácültetvények

*Akáccal (*Robinia pseudoacacia*) létesített, többnyire elegyetlen, ültetvényszerű állományok, amelyek gyepszintje nagyjából nem erdei, gyakran nitrogénkedvelő fajokból áll.*

S2 – Nemesnyárasok:

*Nemes nyár (*Populus × euramericana*) fajtákkal, szabályos hálózatban létesített faültetvények, jellegtelen gyepszinttel.*

S3 – Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők:

*Elsősorban vörös tölgyvel (*Quercus rubra*), illetve fekete dióval (*Juglans regia*), ritkábban egyéb fafajokkal mesterségesen létesített, ültetvényszerű, többnyire cserjeszint nélküli állományok, melyek gyepszintje fajszegény.*

U8 – Folyóvizek:

Állandó, egyirányú mozgással rendelkező természetes és mesterséges felszíni vizek (folyók, patakok, csatornák).

U9 – Állóvizek:

Állandó egyirányú mozgással nem vagy csak jelentéktelen mértékben rendelkező természetes felszíni víztestek: U9a – tavak, U9b – holtágak, lefűződött folyómedrek, U9c – fertők, nádasbeli tisztások, U9d – kisvizek, pl. pocsolyák, dagonyák. Ide tartoznak az éppen vízborította időszakos szikes tavak, valamint az egyéb, mesterségesen létrehozott, nem élettelen víztestek, pl. víztározók, mesterséges tavak, horgásztavak, halastavak [U9m] is.

4. Terület és földhasználat

A terület jelentős része természetvédelmi oltalom alatt áll, a vizes élőhelyek, a gyepek, az erdő és fás terület művelési ágak fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

A területen megrendezésre kerülő közösségi rendezvények során az élő szervezetek egyedei védelméről gondoskodni kell.

A területen végzett karbantartási munkák során törekedni kell a terület minél kisebb mértékű bolygatására, az eredeti állapotot minden esetben vissza kell állítani.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkákat az erdőként nyilvántartott területeken az erdészeti hatóság megállapításai alapján kell elvégezni.
- A nem erdőként nyilvántartott fás területeken engedélyezett a tősarjak és fagyöngy eltávolítása, a lombkorona-alakítása, a beteg és sérült lombkorona részek eltávolítása, az üregek gondozása. Nyesés balesetveszély elhárítása okán, illetve az elszáradt növényi részek eltávolítása esetén alkalmazható. A felsorolt munkák a madarak költési időszakán kívül végezhetőek. Őshonos fajok preferálásával gondoskodni kell az elhalt, balesetveszélyes, kiöregedett faegyedek pótlásáról.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az elöregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- A gyepterületek gondozása folyamatos.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.
- Törekedni kell arra, hogy a vizes élőhelyekre a környező területekről ne kerüljön be hordalék, tápanyag, kémiai szer.
- A horgászto leengedési időpontjának meghatározásánál figyelembe kell venni a kételtűek és az egyéb vízhez kötődő élőlények szaporodási ciklusát.

6. Hulladékkezelés

Hulladék elhelyezése a közterületen elhelyezett hulladékgyűjtő edényekbe történik, melyeknek rendszeres ürítéséről a tulajdonos gondoskodik. Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

4. Bontovai-tó

1. A terület rövid bemutatása

A halastó és környéke kedvelt horgász – és kirándulóhely. Az erdő és a vizes területek természetközeli élőhelyet biztosítanak az itt élő fajok számára.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

A vizes élőhely növény – és állatvilágának védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek:

Síksági és alacsony dombvidéki tájak árnyas, üde erdei, amelyek lombkoronaszintjében általában a kocsányos tölgy (Quercus robur) és a gyertyán (Carpinus betulus) uralkodik.

S1 – Akácültetvények:

Akáccal (Robinia pseudoacacia) létesített, többnyire elegyetlen, ültetvényszerű állományok, amelyek gyepszintje nagyjából nem erdei, gyakran nitrogénkedvelő fajokból áll.

U9 – Állóvizek:

Állandó egyirányú mozgással nem vagy csak jelentéktelen mértékben rendelkező természetes felszíni víztestek: U9a – tavak, U9b – holtágak, lefűződött folyómedrek, U9c – fertők, nádasbeli tisztások, U9d – kisvizek, pl. pocsolyák, dagonyák. Ide tartoznak az éppen vízborította időszakos szikes tavak, valamint az egyéb, mesterségesen létrehozott, nem élettelen víztestek, pl. víztározók, mesterséges tavak, horgásztavak, halastavak [U9m] is.

4. Terület és földhasználat

A terület teljes egészében természetvédelmi oltalom alatt áll, a vizes élőhelyek és az erdő művelési ágak fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

A horgásztó partján az elmúlt évek során létesített, esztétikailag kifogásolható minőségű létesítményeket (épületek, stégek stb.) olyan környezetarchitektúra elemekkel javasolt helyettesíteni, amelyek elhelyezkedésükkel, léptékükben, anyaghasználatukban és formavilágukban a táj karakteréhez alkalmazkodnak. A jövőben csak ily módon tájbaillesztett művi elemek elhelyezése engedélyezhető.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).

- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkákat az erdészeti hatóság megállapításai alapján kell elvégezni.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.
- Törekedni kell arra, hogy a vizes élőhelyekre a környező területekről ne kerüljön be hordalék, tápanyag, kémiai szer.
- A horgászto leengedési időpontjának meghatározásánál figyelembe kell venni a kételtűek és az egyéb vízhez kötődő élőlények szaporodási ciklusát.
- A tópart akácosainak helyén honos fűz- és nyárfajokból álló puhafa ligeteket, helyenként égerligeteket szükséges létrehozni. Az akác irtása során – a tó közelsége és a felszínközeli talajvíz miatt – előnyben kell részesíteni a mechanikai módszereket, de szükség esetén a kémiai módszerek alkalmazása is megengedhető.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

5. Nyerges-erdő és -horgásztó

1. A terület rövid bemutatása

A halastó és környéke kedvelt horgász – és kirándulóhely, a Nyerges-erdő területén Nordic Walking túraútvonal vezet keresztül. Az erdő és vizes területek természetközeli élőhelyet biztosítanak az itt élő fajok számára.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

A terület fő rendeltetése a vizes élőhely és az erdő növényvilágának, valamint védett és fokozottan védett állatvilágának védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

BA – Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló és folyóvizek partjánál:

Természetes tavak, folyók, patakok, erek, belvízelvezető, öntöző és egyéb csatornák, mesterségesen szabályozott, csatornásított vízfolyások, továbbá mesterségesen kialakított állóvizek (halastavak, víztározók, bányagödrök, kubikok, vályogvetők, öntözőgödrök) rendszerint sávszerű, de mozaikos (hosszabb-rövidebb szakaszonként váltakozó) parti mocsári zónája (nádas, sásos, hídőrös, harmatkásás stb.) és a közvetlenül partközeli víztestben, illetve a mocsárnövényzet öbleiben lévő hínármozaik.

B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások:

Viszonylag fajszegény, tőzeget nem képző, sűrű, többnyire elég magas (rendszerint > 2 m), iszapos, agyagos, kavicsos aljzatban vagy hordalékban gyökerező állományok, jellemzően mezo- és eutróf vizek parti zonációjában.

J5 – Égerligetek:

*Hegy- és dombvidékek patakvölgyeiben kialakult üde-nedves jellegű erdők, amelyek lombszintjében általában uralkodó (vagy ha nem, akkor is majdnem mindig jelen van) a mézgás éger (*Alnus glutinosa*).*

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek:

*Síksági és alacsony dombvidéki tájak árnyas, üde erdei, amelyek lombkoronaszintjében általában a kocsányos tölgy (*Quercus robur*) és a gyertyán (*Carpinus betulus*) uralkodik.*

L2a – Cseres-kocsánytalan tölgyesek:

*Hegyvidékeink alacsonyabb régióiban és dombvidékeinken előforduló, cser- és kocsánytalan tölgy (*Quercus cerris*, *Q. petraea*) különböző arányú elegyei alkotta erdők.*

S1 – Akácültetvények:

*Akáccal (*Robinia pseudoacacia*) létesített, többnyire elegyetlen, ültetvényszerű állományok, amelyek gyepszintje nagyjából nem erdei, gyakran nitrogénkedvelő fajokból áll.*

U9 – Állóvizek:

Állandó egyirányú mozgással nem vagy csak jelentéktelen mértékben rendelkező természetes felszíni víztestek: U9a – tavak, U9b – holtágak, lefűződött folyómedrek, U9c – fertők, nádasbeli tisztások, U9d – kisvizek, pl. pocsolyák, dagonyák. Ide tartoznak az éppen vízborította időszakos szikes tavak, valamint az egyéb, mesterségesen létrehozott, nem élettelen víztestek, pl. víztározók, mesterséges tavak, horgásztavak, halastavak [U9m] is.

4. Terület és földhasználat

A terület többségében természetvédelmi oltalom alatt áll, a művelési ágak fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

A tóparti sávban parkosítás és egységes stílusú környezetarchitektúra elemek elhelyezése javasolt. A horgásztó partján az elmúlt évek során létesített, esztétikailag

kifogásolható minőségű létesítményeket (hidak, stégek stb.) olyan környezetarchitektúra elemekkel javasolt helyettesíteni, amelyek elhelyezkedésükkel, léptékükben, anyaghasználatukban és formavilágukban a táj karakteréhez alkalmazkodnak. A jövőben csak ily módon tájbaillesztett művi elemek elhelyezése engedélyezhető.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkákat az erdészeti hatóság megállapításai alapján kell elvégezni.
- A nem erdőként nyilvántartott fás területeken engedélyezett a tősarjak és fagyöngy eltávolítása, a lombkorona-alakítása, a beteg és sérült lombkorona részek eltávolítása, az üregek gondozása. Nyesés balesetveszély elhárítása okán, illetve az elszáradt növényi részek eltávolítása esetén alkalmazható. A felsorolt munkák a madarak költési időszakán kívül végezhetőek.
- Őshonos fajok preferálásával gondoskodni kell az elhalt, balesetveszélyes, kiöregedett faegyedek pótlásáról.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az elöregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.
- Törekedni kell arra, hogy a vizes élőhelyekre a környező területekről ne kerüljön be hordalék, tápanyag, kémiai szer.
- A tavak esetleges leengedési időpontjának meghatározásánál figyelembe kell venni a kétéltűek szaporodási ciklusát.
- A hazánkban nem honos fafajokból álló ültetvények, elakácosodott erdőrészek helyén természetszerű erdőket, gyertyános-tölgyeseket és cseres tölgyeseket szükséges létrehozni.
- A területen kialakult szintkülönbségek miatt a talajművelés során szintvonalas művelést javasolt végezni a csapadékvíz gyors lefutásának megakadályozása céljából.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

6. Dombóvári „tűzlepkés rétek”

1. A terület rövid bemutatása

A Kapos-folyó által szegélyezett láprétek számos vonuló és helyben fészkelő madárfaj táplálkozó – és költő területei.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

A területen megfigyelték a ritka havasi tűzlepkét (*Lycaena hippothoe*), melynek védelmére a terület helyi jelentőségű védelem oltalma alá került. A terület fő rendeltetése a gyepterület növényvilágának, valamint védett és fokozottan védett állatvilágának védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

E1 – Franciaperjés rétek:

Domb- és hegyvidéki völgyek, teraszok, medencék, magas árterek tápanyagokban gazdag talajainak mezofil, magasfüvű rétei.

4. Terület és földhasználat

A ritka havasi tűzlepké (*Lycaena hippothoe*) és a területen élő és táplálkozó fajok védelme érdekében a magántulajdonban álló rét művelési ágú területhasználatot javasolt fenntartani.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárazítás, kézi cserjeirtás).
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- A gyepterületek gondozása folyamatos. A gyepterületeket extenzív módon, rendszeres, megfelelő időben (a védett állatfajok, elsősorban a havasi tűzlepké életritmusához igazítva) és módon (a földön fészkelő madarak előzetes riasztásával, fészekaljuk körbekaszálásával stb.) elvégzett kaszálással, esetleg legeltetéssel szükséges fenntartani.

- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

7. Tüskei tölgyes maradványerdő

1. A terület rövid bemutatása

Az erdő területe természetközeli élőhelyet biztosít az itt élő fajok számára.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

Az erdő növény – és állatvilágának védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek:

Síksági és alacsony dombvidéki tájak árnyas, üde erdei, amelyek lombkoronaszintjében általában a kocsányos tölgy (Quercus robur) és a gyertyán (Carpinus betulus) uralkodik.

4. Terület és földhasználat

A terület többségében magántulajdonban álló erdő és beépítetlen terület, a művelési ág fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkákat az erdészeti hatóság megállapításai alapján kell elvégezni.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.

- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

8. Gunarasi parkerdő

1. A terület rövid bemutatása

Az erdő területe természetközeli élőhelyet biztosít az itt élő fajok számára.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

Az erdő védett növény – és állatvilágának védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

RDb – Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők:
Idegenhonos lombos fafajok vagy idegen honos lombos és tűlevelű fák uralta (50-75%), de 25-50% őshonos lombos fafajt is tartalmazó erdők.

Alegységek, idetartozó típusok:

3. Felhagyott szántóra, gyepre az elmúlt 100 évben telepített, őshonos fafajokkal elegyes idegenhonos fafajok uralta állományok.

4. Terület és földhasználat

A terület osztatlan közös tulajdonban álló erdő, a művelési ág fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fafajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárazzás, kézi cserjeirtás).

- A faápolási és kezelési munkákat az erdészeti hatóság megállapításai alapján kell elvégezni.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

9. Béka-tói mocsár és égeres

1. A terület rövid bemutatása

A mocsaras és erdővel borított terület számos faj élő – és táplálkozó területe, emellett a területről régészeti leletek is előkerültek.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

A mocsaras élőhely és az erdő növényzetének, fokozottan védett és védett állatvilágának védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások:

Viszonylag fajszegény, tőzeget nem képző, sűrű, többnyire elég magas (rendszerint > 2 m), iszapos, agyagos, kavicsos aljzatban vagy hordalékban gyökerező állományok, jellemzően mezo- és eutróf vizek parti zonációjában.

D34 – Mocsárrétek:

A vegetációs időszak jelentős részében üde-nedves (tavasszal gyakran vízállásos, de nyárra kiszáradó), nem tőzegesedő talajok szikes fajokban szegény magas fűvű rétjei.

J2 – Láp- és mocsárerdő:

Időszakosan vagy állandóan vízzel borított éger-, kőris-, fűz- vagy ritkán tölgyerdők.

4. Terület és földhasználat

A terület többségében magántulajdonban álló rét, erdő, és kivett árok, a művelési ágak fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fafajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkákat az erdőként nyilvántartott területeken az erdészeti hatóság megállapításai alapján kell elvégezni.
- A nem erdőként nyilvántartott fás területeken engedélyezett a tősarjak és fagyöngy eltávolítása, a lombkorona-alakítása, a beteg és sérült lombkorona részek eltávolítása, az üregek gondozása. Nyesés balesetveszély elhárítása okán, illetve az elszáradt növényi részek eltávolítása esetén alkalmazható. A felsorolt munkák a madarak költési időszakán kívül végezhetőek. Őshonos fajok preferálásával gondoskodni kell az elhalt, balesetveszélyes, kiöregedett faegyedek pótlásáról.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az elöregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- A gyepterületek gondozása folyamatos. A gyepterületeket extenzív módon, rendszeres, megfelelő időben (a védett állatfajok életritmusához igazítva) és módon (a földön fészkelő madarak előzetes riasztásával, fészekaljuk körbekaszálásával stb.) elvégzett kaszálással, esetleg legeltetéssel szükséges fenntartani.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.
- A tavak esetleges leengedési időpontjának meghatározásánál figyelembe kell venni a kétéltűek szaporodási ciklusát.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

10. Banya-völgyi tölgyes

1. A terület rövid bemutatása

Az erdő természetközeli élőhelyet biztosít az itt élő fajok számára.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

Az erdő növény – és állatvilágának védelme. Az egyik fán fokozottan védett rétisas (*Haliaeetus albicilla*) fészkel és költi fiókáit.

3. A terület ÁNÉR besorolása

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek:

Síksági és alacsony dombvidéki tájak árnyas, üde erdei, amelyek lombkoronaszintjében általában a kocsányos tölgy (Quercus robur) és a gyertyán (Carpinus betulus) uralkodik.

4. Terület és földhasználat

A terület többségében magántulajdonban áll, a művelési módok fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fafajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*].
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkák során engedélyezett a tősarjak és fagyöngy eltávolítása, a lombkorona-alakítása, a beteg és sérült lombkorona részek eltávolítása, az üregek gondozása. Nyesés balesetveszély elhárítása okán, illetve az elszáradt növényi részek eltávolítása esetén alkalmazható. A felsorolt munkák a madarak költési időszakán kívül végezhetőek.
- Óshonos fajok preferálásával gondoskodni kell az elhalt, balesetveszélyes, kiöregedett faegyedek pótlásáról.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

11. Mágocsi úti tölgyes

1. A terület rövid bemutatása

Az erdő területe természetközeli élőhelyet biztosít az itt élő fajok számára.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

Az erdő növény- és állatvilágának védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek:

Síksági és alacsony dombvidéki tájak árnyas, üde erdei, amelyek lombkoronasíkjában általában a kocsányos tölgy (Quercus robur) és a gyertyán (Carpinus betulus) uralkodik.

4. Terület és földhasználat

A terület többségében magántulajdonban áll, a művelési ágak fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fafajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkák során engedélyezett a tősarjak és fagyöngy eltávolítása, a lombkorona-alakítása, a beteg és sérült lombkorona részek eltávolítása, az üregek gondozása. Nyesés balesetveszély elhárítása okán, illetve az elszáradt növényi részek eltávolítása esetén alkalmazható. A felsorolt munkák a madarak költési időszakán kívül végezhetőek.
- Őshonos fajok preferálásával gondoskodni kell az elhalt, balesetveszélyes, kiöregedett faegyedek pótlásáról.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.

- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

12. Bontovai erdő

1. A terület rövid bemutatása

Az erdő területe természetközeli élőhelyet biztosít az itt élő fajok számára.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

Az erdő növény – és állatvilágának védelme. A fákon fokozottan védett rétisas (*Haliaeetus albicilla*) és védett holló (*Corvus corax*) fészkel és költi fiókáit.

3. A terület ÁNÉR besorolása

K1a – Gyertyános-kocsányos tölgyesek:

Síksági és alacsony dombvidéki tájak árnyas, üde erdei, amelyek lombkoronaszintjében általában a kocsányos tölgy (Quercus robur) és a gyertyán (Carpinus betulus) uralkodik.

S1 – Akácültetvények:

Akáccal (Robinia pseudoacacia) létesített, többnyire elegyetlen, ültetvényszerű állományok, amelyek gyepszintje nagyjából nem erdei, gyakran nitrogénkedvelő fajokból áll.

S2 – Nemesnyárasok:

Nemes nyár (Populus × euramericana) fajtaikkal, szabályos hálózatban létesített faültetvények, jellegtelen gyepszinttel.

4. Terület és földhasználat

A terület magántulajdonban áll, az erdő művelési ág fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.

- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkákat az erdészeti hatóság megállapításai alapján kell elvégezni.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

13. Mászlonyi kastélypark

1. A terület rövid bemutatása

Egykori kastély parkjának és kertjének napjainkig fennmaradt, idős fái találhatóak a területen. A kastélypark a város közigazgatási területén belül, de a város központi területeitől távol, nem frekventált helyszínen található.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

A fennmaradt faegyedek védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

RC – Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők:

Olyan kemény fájú, hazánkban őshonos fajok uralta, többnyire elegyetlen, erdei lágyszárúakban szegényes erdők gyűjtőcsoportja, amelyek más csoportba [J-N-ig] nem sorolhatók be biztosan.

4. Terület és földhasználat

A területen található védett erdő állami tulajdonban áll. Az erdő művelési ág fenntartása az itteni élővilág számára nélkülözhetetlen.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*]).
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárzúzás, kézi cserjeirtás).
- A faápolási és kezelési munkákat az erdészeti hatóság megállapításai alapján kell elvégezni.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.

14. Gunarasi agyagbánya partifecske költőtelepe

1. A terület rövid bemutatása

A város külterületén mesterségesen kialakított löszfalban partifecske (*Riparia riparia*) költőtelep található.

2. A terület természetvédelmi rendeltetése

A partifecske (*Riparia riparia*) költőtelep védelme.

3. A terület ÁNÉR besorolása

U7 – Homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak:

Általában növényzet nélküli vagy gyér növényzettel borított, anyagkitermelésből származó gödrök, falak és spontán regenerálódó, vázталajú felületek: homok-, agyag-tőzeg és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak.

4. Terület és földhasználat

A terület magántulajdonban álló anyagbánya és szántó. A partifecske (*Riparia riparia*) költőtelep védelme érdekében a területhasználat változatlanságának fenntartása javasolt.

5. A területen alkalmazandó általános fenntartási előírások

- Invazív fajok telepítését mellőzni kell.
- Az invazív fajok terjedését meg kell akadályozni, (pl.: fehér akác [*Robinia pseudoacacia*], aranyvessző fajok [*Solidago spp.*], bálványfa [*Ailanthus altissima*], japánkeserűfű [*Fallopia dumetorum*].
- A tömegesen elszaporodó, agresszívan terjedő fajok visszaszorítása érdekében mechanikai módszerek alkalmazását kell előnyben részesíteni (pl.: kaszálás, szárazítás, kézi cserjeirtás).
- Gyomirtó szerek használata célzott módon, kizárólag invazív lágy- és fásszárú növények ellen használható az érintett területen működő nemzeti park igazgatóságának engedélyével.
- Indokolt esetben a sarjakat el kell távolítani.
- A cserjék fiatalítását az előregedett, elvadult részek eltávolításával el lehet végezni.
- Az állatok számára otthont biztosító, valamint a talaj tápanyag utánpótlását elősegítő tavaszi és őszi lombot a területen kell hagyni.
- Kártevők elleni küzdelem során a területen élő természetes ellenségnek számító madarak, odúlakó emlősök és hasznos rovarok a biológiai védekezés résztvevői. Tevékenységükkel a vegyszeres védekezés szükségessége csökkenthető.
- A madarak megtelepedését szükség szerinti rendszerességgel és módon elvégzett természetvédelmi célú partalakítással és egyéb munkálatokkal javasolt elősegíteni.

6. Hulladékkezelés

Az esetlegesen fellelt illegális hulladék elhelyezést meg kell szüntetni.